GRAMMAR OF THE HUZVARASH

OR PROPER PFHLVI LANGUAGE

DHANJIBHAI FRAMJI

Presented by P.N. [illegible] in memory of his broth[illegible] J.N. [illegible] 20/1/17

A GRAMMAR

OF THE

HUZVARASH OR PROPER PEHLVI LANGUAGE;

AS READ BY THE ZOROASTRIANS OF IRAN AND INDIA.

BY DHANJIBHAI FRAMJI,

MEMBER OF THE BOMBAY BRANCHES OF THE ROYAL ASIATIC, AND ROYAL GEOGRAPHICAL SOCIETIES, &c. &c.

Published at the expense of

FRAMJI NASARWANJI Esq., J. P., &c.

Bombay:

PRINTED AT THE ORIENTAL PRESS.

By Kuvarji Jevaji.

In the Year of Zoroaster 2241.

" Yazdejerd 1224.

" Christ 1855.

To

FRAMJI NASARWANJI, Esq., J. P., &c. &c.

THIS GRAMMAR

OF THE

HUZVARASH OR PROPER PEHLVI LANGUAGE;

IS DEDICATED

With profound respect and esteem, in testimony
of the great zeal and interest he takes in
the promotion and spread of
Oriental literature,

BY

HIS AFFECTIONATE AND DUTIFUL SON

DHANJIBHAI FRAMJI,

હુ જ વ ર શ

અ થ વા

વીશેશ પેહલવી ભાશાનુ

વ યા ક ર ણ .

ઈરાંણ તથા હીનદોશતાંનનાં જરથોશતીઓ વાંચેછે તેપરમાંણે.

બ ના વ ના ર

ધનજીભાઈ ફરાંમજી.

મેમબર આફ ધી બોમબે બરાંનચ આફ ધી રાએલ એશીઆતીક
શોશાઈટી એનદ બોમબે બરાંનચ આફ ધી રાએલ
જીઓગરાફીકાલ શોશાઈટી એ. એ.

ફરાંમજી નશરવાંનજી ઈશકોએર જ.પ. એ.નાં

ખ ર ચ થી .

મુ મ બ ઈ મ ધે

ભાઈ કુવરજી જીવાજીફ

ઓરીએનટલ છાપાખાંનાંમો છાપીઉછે .

સને ૨૨૪૪ જરથોશતી .

સને ૧૨૨૪ ઈઅજદેજરદી.

સને ૧૮૫૫ ઈશવી.

મુરબ્બીજી શાહેબ

ફરાંમજી નશરવાંનજી જ. પ. એ. એ.

આએ હુજવરશ અથવા વીશેશ

પેહલવી ભાશાનુ વયાકરણ.

તમો શાહેબ ઊગમણ પરાંતની વીદેઆનો વધારો તથા ફેલાવો કરવાને ઘણીજ ખાહેશ તથા કોશેશ કરો છો તેહના પરમાંણમો ઘણીજ નમનતાઈથી અને આદરમાંન શાથે તમોને નજર કરવાને રજા લેઊછેઊં.

મુરબીજી શાહેબ

તમારો પેઆરો નંમનતાઈ ભરેલો પુતર

ધનજીભાઈ ફરાંમજી.

[illegible]

દી બા ચો ·

દાદગર દાદાર હોરમજદ કે જે સાહેબે પરથંમ મીનુ ત
થા ગેથી ઈ બંધે જેહાંન પેદા કીધાચ·તે શાહેબે આલંમનુ મુબા
રક નાંમ હરદંમ ઈઆદ કરીઆ બાદ તેહેનાં મોકલેલા
વખશુરાંને વખશુર અશો જરથોશત અશપનતમાંન કે જે
બુજરગ પેગંમબરથી ખલકનાં લોકો નેક રેહનોમાઇ પાંમે
આછે·તે શાહેબનાં પાક રૂહ તથા ફરોહર ઊપર દરૂદ તથા
શલાંમનુ પોંહોંચવું હોજો· કે જે શાહેબે આપણ બંદાવોને
રાસતં તથા નેજાતનો મારગ બતલાવીઓચ કે જે શાહેબ
નાં નાંમની શાહાદત તથા બરહક માજદીઅસની દીનની
રોશની હફત ઈકલીમમો રોશંનછે· કે જેહેની હકની દરગાથી
લાવેલી દીનનાં શાચા મારગ ઊપર ઊશતેવારીથી સાબેત તથા
કાઈમ છેઈઈ· મગર જમાંનાંનાં દોરેફલકથી આપણા ઊપર
કેટલાઈક હાદેશાવો પરીઆચ તોઈપણ રાસત ઈતિકાદનાં જર
થોશતીઓ ભલી માજદીઅસની દીન ઊપર હેવાતો કાઈમ
તથા સાબેત રેહેલાછે કે જે ઈરકાનાં લોકોનુ નાંમ કુલ ત
વારીખોમો મહશુર તથા આશકારાંછે અને પરથવીનાં સરવે
ભાગોમાં રોશંનછે·

આઈ પુશતકનો બનાવનાર હુંજવરષ * અથવા વીશેશ

* વાંચનારા શાહેબોને જાંણવુ જોઇએચ કે કદીમ પેહલવી ભાશાનાં બે ભાગો કીધાછે.હુજવરશ અથવા વીરોશ પેહલવી તથા સાધારણ પેહલવી.

પેહલવી વ્યાકરણનો ઘરટો ખોલાશો કરીઆનાં અગાઊ પેહલવી ભાશા વીશે મુખતેશર બેઈઆંન કરવાને મુનાસેબ જાંણેય કાંઈકે હાલ જમાનાંના વખતમો ઇઊરોપ ખંડમો કેટલાઈક વીદ્દઆવણોછે તેવોનો વીચાર પેહલવી ભાશા વીશે હેવોછે કે હીનદોસતાંનનાં જરથોશતીઓઈ ઈ ભાશા બનાવતથી ઊભી કીધીછે. અગર જો તકરારને વાશતે ઘડીભર ઈ વીચાર આપણે કબુલ કરીઈય તો બીજો સવાલ આઈ પરમાણે નાંખે આમો આવશે કે હીનદોસતાંનનાં જરથોશતીઓને ઇરાંણની શર જમીન છોડીને હીંનદોશતાંન તરફ નીકલી આવેઆને આજ આશરે (૧૨૦૦) બારશો વરશ થઆંછે. પણ તેહેની અગાઊ ઇરાંનનાં મુલુકમો સાસાંની ટોલાનાં વખતની જે જે પેહલવી તખતીઓ ડુંગર ઊપર કોતરેલીઓ તથા સીકા ઊપર જે પેહલવી અખશરોછે તે વીશે આપણે શુ વીચાર કરવો, કાંઈકે હાજીઆબાદ. નકશે રૂશતંમ. નકશે રજબ. અને કરમંનશાહ. ઊપરનાં ડુગરોની પેહેલવી તખતીઓ તથા સીકાવો હીનદોશતાંનનાં તમાંમ જરથોશતીઓનાં જનમની અગાઊ ઇરાંણમો હસતી પાંમેલાંછે. ઈ ઊપરથી ખોલલી રીતે સાબેત થાઈય કે સાસાંની ટોલાનાં શેહંનશાઓનાં વખતમો અને જો વાજબી પુછાવોતો તેહેનીબી અગાઊ પેહલવી ભાશા ઇરાંણી લોકોની ચાલુ ભાશા હતી. તે વીશે બીજો મોતેબર દાખલો આઈછે કે હાજીઆબાદ. નકશે રૂસતંમ. અને કરમંનશાહના. કોહો તથા ડુંગરો ઊપર સાસાંની ટોલાનાં લોકોની જે પેહલવી ભાશામો તખતીઓ કોતરેલાછે તેજ મતલબની અથવા તેજ તખતીનુ ભાશાંતર પુરાતંન પેહેલવી જુબાંનમો તેજ તખતીઓની પાસેજ કોતરાવેલુંછે કે જેહેને ઇઊરોપખંડનાં વીદ્દઆવણો પર

રથીઅંન અથવા કાલદીઅન. પેહલવી કરીને કેહેછે * પણ માહારો આધીન વીચાર યછે કે ય પેહલવીને હું ઘણીજ પુરાતંમ વખતની પેહલવી કેહુંછુઊ + કાંયકે ય વીશેની સાબેતી માં ઘણા યક મોતેબર દાખલાવો માહારી પાશે મોજુદછે તે જો સરવે આય ઠેકાંણે લખી જણાંઊચતો ઘણુજ લમબાંણ થાયચ તે સબબથી ટુકાંમો હું યટલુજ કેહુંચકે પારથીઅંન તથા કાલદીઅંન ટોલાના લોકોબી ઈરાંણી ટોલનાં લોકોની નસલના ગણાયછે તે વાશતે તેવોય ઈરાંનીઓની પુરાતંમ ભાશા પોતે વાપરી હોયતો હેમો નવાઇ જેહવું શુછે ? કાંયકે જે દીનેથી નાંમદાર અંગરેજ સરકારે હીનદોસતાંનનાં નાંમીચા મુલુકો ફતેહ કીધાં તે દીનેથી તે મુલુકોમોની તથા માહેલા દેશોની ભાશાવો વાપરવા માંદીઓછે તેજ પરમાંણે પારથીઅંન તથા કાલદીઅન લોકો કદીમ જમાનાથી વપરાતી આવેલી ભાશાવો પોતેબી વાપરી હોય તેહમો નવાઇ જેહેવું શુછે ? અગરચે આપણે યક હાત ઊપર કબુલ રાખીયચ કે તે તખતી ઊપરની પેહલવી ભાશા જેછે તે પારથીઅંન અથવા કાલદીઅન ભાશાછે તોયપણ ઈઊરોપખંડનાં ગરંથકારોનાં કોલો પરમાંણેબી પારથીઅંન અને કાલદીઅંન લોકો કરાઇશતની અગાઊ આશરે છુઠી અથવા શાતમી સદી ઊપર થઇ ગાઆછે ય

* જોવો જરનલ આફ ધી રાએલ અશીઆટીક શોશાઇટી આફ ગરેટ બરીટન એનદ આએરલંનડનાં ઇશાવી સને ૧૮૫૦ નાં વાલંમ ૧૨ માંના ભાગ ૨ ને શફે ૨૬૮ મે.

+ જોવો ધી જનરલ આફ ધી બોમબે બરાંનચ આફ ધી રાએલ અશીઆતીક શોશાઈટીનાં ઇશાવી સને ૧૮૫૪ નાંવાલમ ૫ માંનાં નમબર ૧૯ ને શફે ૩૯૩ મે.

ઊપરથીબી સાબેત થાઈચ કે પેહલવી ભાશા આજ પચીશે ૧૨શ ઊપરબી ચાલુ ભાશા હતી તેહારે હીનદોશતાંનનાં જરથો શતીઓઈ બારશો વરશની વાત ઊપર ઈ ભાશા કેહેવી રીતે બનાંવતથી ઊભી કીધી તેવીશે મહને તથા વાંચંનારી આલંમ ને માલંમ નથી પડતું!•

આઈ ઊપર આપેલા દાખલાવોથી ખોલલી રીતે સાબેત થાઈચ કે પેહલવી ભાશા પુરાતંમ વખતથી ઇરાંન દેશનો ચાલુ તથા વપરાતી ભાશા હતી ઈ વીશે તખતીઓની ભાશાવો મોતેબર દલીલ દાખલાવો આપી શખશે તે વાશતે વધારે લખવાને હું વાજબી નથી જાંણતો કાંઈકે જે વેલાંએ માહારી બનાવેલી જંદ અવશતાની ફરહંગનાં દીબાચાનાં ભાગ પેહલામો પરથંમ તકરાર જંનદ ભાશા અને જંદ અવસતાનાં પુશતકો વીશેની ઊતપંનતી તથા તેહેની શચાઇ વીશે અને ઇરાંનીઓની કંતંમવાર ઇઆને શરવે ભાશાવો વીશે જે તકરારથી શાબેત કરનારછુઊ તેશાથે પારકી કોમના પુરાંતમ ગરંથકારોનાં કાલો ઊપરથીબી દાખલાવો આપનારછુઊ તે જોઈઆથી વાંચનારા શાહેબોની વધારે ખાતરી થશે•

પેહલવી ભાશાના કેટલાઈક અશુધ પુશતકો વીદેઆવણો નાં હાતમો જાઈછે તે ઊપરથી તેવો વગર દરીઆફત કરવે ઈટલુંજ કેહેચ કે પેહલવી ભાશા બનાવતથી ઊભી કીધાછે પણ આઈ વીચાર આપીઆની અગાઊ જો તે વીદેઆવણો વેયાકરણનાં ફાઈદાથી પેહલવી ભાશાનો મુકાબેલો બીજી ભાશવો શાથે કરી જોઈતો તે ઊપરથી તેવોને માલંમ પરે કે પેહલવી ભાશા ખરીછે કે ખોટીછે ! કાંઈકે હરેક ભાશાનુ ખરાપણું તપાશવાને વેયાકરણ જે ખુદરતી હથીઆર આપણી પાશેછે

તેજ તે ભાશાનુ ખરાપણુ અથવા ખોટાપણુ તરત આપણુને બતલાવેછે.

હાલનાં વખતમો સરવે કોઈ કબુલ કરશે કે ઇઊરોપખંડનાં વાહેઆવંનો જુબાંનો નાં વેયાકરણમો નાંમીચા વેયાકરંણઆરથીઓ ગણાએછે તોએપણ હાવી બાબતોમો કેટલાએક વેઆકરંણઆરથીઓ આએ પુરાતંન તથા નામીચી ભાશાની વગર પરીખશા લેવે પોતાનાં વીચારો આપી ગીઆછે તથા હજુરબી આપતા જાએછે. એ જોઇને કમતરીનનેતો શું પણ વાંચનારી આલંમનેબી ઘણીજ અચરતી ઊપજતી હશે. તેવા સતે જે કોઇબી પેહેલવી ભાશા વીશે પોતાનો હેવો વીચાર આપતા હોએ તેવોને માહારી તરફથી એટલીજ અરજ કરી આગો આવેચ કે પરથંમ તેવોને ઘટેચ કે એ ભાશાનો મુકાબેલો વેયાકરંણના કાએદાથી બીજી ભાશાવો સાથે કરવો. અને પછે પોતાનાં વીચારો લખી જણાવવા.

પેહેલવી એ શબદનો ખરો અરથ એજેછે કે ઇરાંન શેહેરમો પેહલુ * નાંમનુ જે દેશછે તે દેશમો જે ભાશા બોલાતા

* જાંણવુ જે પેહેલવ અથવા પેહેલુ અને પેહેલવી એ શબદથકી ઘણાએક ગરંથકારો પોતપોતાનાં તહરેવાર રીતાએ વીચારો આપી ગીઆછે તે માહેલા કેટલાએકોનાં નાંમો લખી જણાવુંછેઉ જુવો શારેશાતાંને ચહારચમન બેહેદીન શીઆવખશા ખાન હોરમજદીઆર ઈરાંનીએ શીલાછાપ ઉપર છાપીછે તેહેને સફે ૫૩ મે તથા જાંમે કેખશરૂ શીલાછાપ ઉપર છાપેલીછે તેહેને સફે ૩ જે તથા શંનશાકરત ભાશામો પરાનતરા. પહનવરા. અને પહલવરા. કરીનેબી કેહેછે. જોવો ધી વીશનુ પુરાંનનુ અંગરેજી ભાશાંનતર ઈશાની ૧૮૪૦ ના ને શફે ૧૮૯ ના નોટ ૬૧ મા. તથા શફે ૧૫૫ ના. નોટ ૧૫૮ મી. અને જોવો ધી જરનલ આફ ધી બોમબે બરાંચ આફ

હતી તેહેને પેહલવી ઈઆને ભાશા કરીને કેહેતા હતા અને એ દેશમો રેહેનારાવોને પેહેલવાંન ઈઆને શીપાહ તથા લરાએક લોકોને કેહતા હતા· હવે જાંણવું જોઈએચ કે પરાચીન કાલનાં વખતમો પેહલવી ભાશા રાજદરબારી ખાતામો તથા પેહેલવાંનો·પાહદશાવો· તથા શેહેનશાવો·વાપરતા હતા તે વીશે હાલનાં વખતમો ઘણાએક મોતેબર દાખલાવો આપણને મલે છે જેમકે તખતે જંમશેદ અથવા પરશીપોલીશ આગલ હાજી આબાદ·નકષે રસતંમ·અને કરમંનષાહાનાં·ડુગરો તથા કોહો ઊપર ઘણીએક પેહેલવી ભાશાવોની તખતીઓ કોતરેલાઓછે અને શેહેનશાહા અરદેશર બાબેગાંનનાં વખતના જે સીકાવોછે તે ઊપરની પેહલવી અખશરોછે· એ ઊપરથી ખોલલી રીતે શાબેત થાએચ કે તે વખતમો પેહેલવી ભાશા જમાને ચાલુ જુબાન હતી· બીજુ ઘણાખરા પારકી ગનેઆત વારાવો તખતીની પેહેલવી તથા આપણી પાસે જે પુશતકોગો પેહેલવી છે તે બે ભાશાવોનો મુકાબેલો કરતાં તપાશી જોએચ તારે પોતાનો વીચાર હેવો આપેછે કે તખતોની ભાશા પુશતકોની ભાશા શાથે મલતી નથી· તે શબબથી પુશતોકોની ભાશા જેછે તે ફારસી ઊપરથી ઊભી કીધેલાછે·એ રીતે જે ગરંથ કારોએ વીચારો આપેઆચ તે માહરી શોધ પરમાંણે ભુલ ભરેલા માલંમ પડેછે·કાંએકે તખતીની અથવા સીકાવો ઊપરની પેહલવી ભાશા અને પુશતકો માહેલી પેહેલવી ભાશા એ બંધે જુબાંનો માહારા વીચાર પરમાંણે જુદી જુદી ભાશાવો

ધી રાએલ એશીઆટીક શોશાઈટી ઇરાની શને ૧૮૫૩ નાં પુશતક ૫ માંનાં નંમબર ૧૮ માંને શફે ૪૨ મે. અને એ વતરોગે ફારશી ફરંગો તથા પુશતકોગો જોએથી માલંમ પડશે.

ગણાઈ છે જેમકે.

તખતી ઊપર કોતરેલી ભાશા જેછે તે શાધારંણ પેહેલવી ગણાઈછે અને આપણાં જે જંનદ અવશતાનાં પવીતર પુશતકોછે તેમધે જે ભાશાછે તે તથા રવાએતોમો જે ભાશાછે તેહને [illegible] હુંજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી કરીને ઈરાંણીઓ કેહેછે પણ ચાલુ રેવાજને લીધે તેહેનેબી પેહલવી ભાશા કેહેછે. તે ઊપરથી એટલો ફેર માલંમ પડેછે.પણ એ ઊપરથી વધારે ખોલલી રીતે શાબેત થાએચ કે એ બંધે ભાશાવો જુદીજ હતી.એક ભાશા ધરંમ પુશતકોના અરથોને વાશતે અને બીજી ભાશા શેહેનશાહી શલતંનતને વાશતે વાપરતા હતા.જેમકે હીનદુઓનાં વેદ શાશતરની શંનશકરત ભાશા તથા ચાલુ રોજ માવરામો વપરાતી શંનશકરત ભાશાછે તેમજ કદીમ પેહલવી ભાશાનાંબી બે ભાગો ગણાઈછે. હુંજવરશ અથવા વીશેશ પેહેલવી અને શાધારંણ પેહલવીઈ બંધે ભાશાવોનાં સબદોનાં પરથંમ મુળોની ઊતપંનતીનો જો આપણે વયાકરંણનાં કાએદાથી મુકાબેલો કરી જોઈએચતો કઈ વધારે તફાવત માલંમ પડતો નથી.

એ ઊપરથી માહારો વીચાર એછેકે એ બંધે ભાશાવો કદીમ પેહલવી ભાશામોથી જનંમ લીધેલોછે.તેમધે એક ધરંમ શાશતરનાં અરથોને વાશતે તથા બીજી દુનીઆનાં રેવાજને વાશતે ચાલુ ભાશા હતી.

નેક વાંચનારા શાહેબોને જાંનવું જોઈએચ કે પરાચીન કાલનાં વખતમો ઈરાંનીઓની સરવે ભાશાવો પોતપોતાનાં વખતમો બે ભાગોમો વેહેચાઈલી હતી. એક ધરંમઆચારીઓની

અને બીજી ચાલુ ભાશા હતી. જેમકે

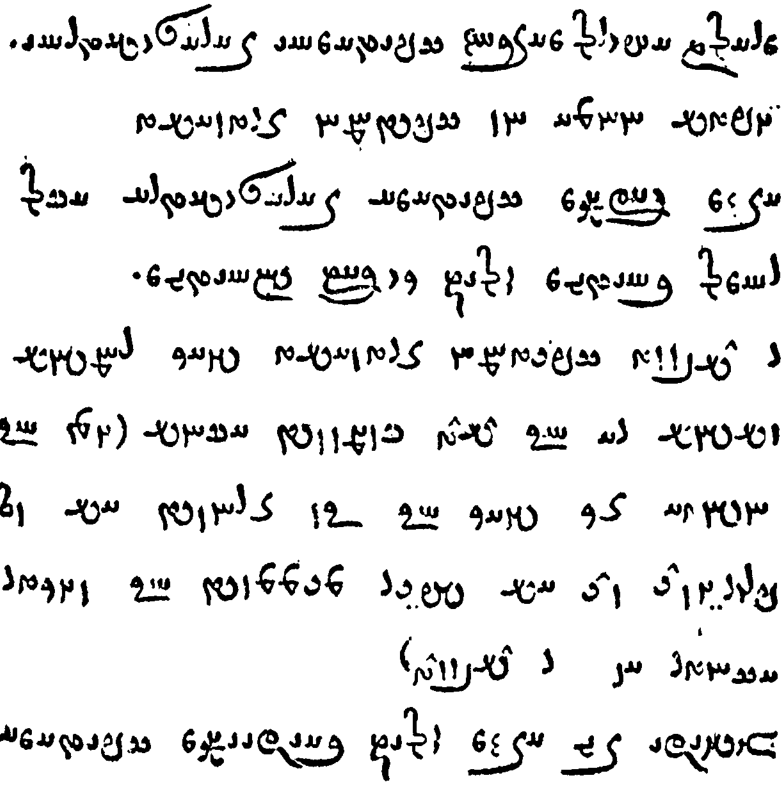
કદીમ ફારશી.	હાલનાં ફારશી.
કદીમ જનદ ભાશા તખાતીની.	જનદ અવસતા.
કદીમ હુજવરશ અથવા વીરોશ પેહલવી.	શાધારણ પેહલવી.

ઉપરમાંણે બીજી ઇરાંણીઓની ભાશાવો બે ભાગોમાં વેહેંચાઉ લીઓછે પણ આઉ ટુંકાંણે બે ઉ વીશે વધારે આ ભાશાથી લખી જાણાંઇયતો ઉક મોહોટું પુશતક બનવા જાઉય તે વાસતે હાલ મુખતેશરમાં લખવાની ફરજ પડીછે અને ઉમેદ રાખુય કે ચાહવું બોલાતાલાગુંછેતો જે વખત મોહરી જગદ અવશતાની ફરંગ છુપાઇને બાહેર પરસે તેવેલાએ તેહેનાં પેહેલા ભાગમાં ઇરાંનીઓની કતંમવાર સરવે ભાશાવો વીશે માહારો આધીન વીચાર આપવાને હુ કવચીતબી ચુકનાર નથી કાંએકે તમાંમ દુનીઆનાં દરમીઆંનમાં ઇરાંણીઓની એક મુખીએ ભાશા જેછે તે સરવે ભાસાવોની માતાછે.

જરથોશતીઓનાં પાક ધરંમ પુશતકોછે જેવાંકે ઇજશને-વંદીદાદ-વીશપરદ-તથા બીજા કેટલાએક અવશતાવો કે જેહેનાં અરથો હુજવરશ અથવા વીશેશ પેહેલવીમાં તાંકેલાછે તે તથા કેટલાએક બીજા પેહેલવીનાં લખેલાં પુશતકો જે આપણી પાશછે તેવોની જો વેયાકરંણનાં કાએદાથી તપાશ લેઇએયતો ઘણીએક ચુકો તથા ભુલો નજર આવેછે તેહનો મુલ શબબ એજછે કે નકલનાં કરનારાવો તથા શરેહનાં કરનારાવોએ પોત પોતાની તરફથી વધઘટ કરીઆનાં સબબથી અસલ ભાશા અશુધ થઇ અને દંન ઊપર દંન પડતી હાલતમાં ગેઇ તેથીબી ઘણી ખરાબી થાઇછે તેહેનું મુખીએ કારંણ એછેકે

આપણા જંનદ અવસતાનાં બુજોરગ કલાંમોની કેટલેક ઠકાણે હુંજવરશમો જે અરથો કીધાછે તે વયાકરણનાં કાએદાથી હેવાતો ભુલ ભરેલાછે કે અસલ અને તેહુની ખરી મતલબનો નાંશ થએલોછે તેવીશે આએ નીચે લખેલા દાખલા ઊપરથી વાંચનારા શાહેબોની ખાતરી થાશે.

વંદીદાદની પેહલી પરગરદનાં જનદ અવસતા તથા તેહુની હુજવરશ અથવા વીરોશ પેહલવી અસલ પરમાંણે.

[illegible]

[illegible] *

[illegible]

[illegible]

[illegible]

વંદીદાદની પેહલી પરગરદનાં અવસતા અને તેહની અસલ મુજબ હુજવરશ ગુજરાતી અખસરોમો તથા માંએની.

૧ ૨ ૩
ફકરો ૧ લો. મરૂદ અહોરમજદાએ સપેતમાદ જરથોશતરાદ.

૧ ૨ ૩
ગુફતશ અંનહુંમા અનુ સપેતમાંન જરથોશત.

૧ ૨ ૩
કેઊ હોરમજદે સપેતમાંન જરતોશતને.

૪ ૫ ૬ ૭ ૮
ફકરો ૨ જો. અજેમ દદાંમ સપેતમ જરથોશતર અસુ રાગુ

૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩
દાદતીમ ગુંરદ કો દદ બાદતીમ.

૪ ૫ ૬ ૭
૨ દાબુનત સપેતમાંન જરતોશત ઉનાક

---

* જાંનવુ જે જનદ અવસતા ગુજરાતી અખશરમો લખીઆછે તે વાખ રવાએજ પરમાંણે લખીઆછે માહારા કાએદાની રીતી પરમાંણે નથી.

૭ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨
શામષની ૧ દહુષની લા આઘ દાદ જકનીગુનીદ
૧૩
આસાની. (ગુજ્મન આગ આનષુત જક ઉનાક
આઘ ધન જરહુંનીદ અષ ૧૨ ફરશીનદ ૧૬
અષ ષપીર મદમમંગનીદ આઘ નહુકતર
આસાંનતર અઙ ૨ દાબુનત.)
૪ ૫ ૬ ૭
મે પેદાકીધા સપેતમાંન જરથોશત જગો શ
૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨
મશની અને આપનારી નહી કોઇ પેદા કરતે
૧૩
આસાની. (આપનારી) (વીશેશ પેહલવી શહુરેની
મારફની) ફ કોણ આદમી તે જગો કોણ તે
તમો પેદા થઆ તે (જે) તે પાંમે તાંહાંશુશા તે
ભલો તમો ચાહાવો કોણ ઘણો નેક ઘણો
આશાન કે મે આપી.

૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯
ફકરો ૭ જો. યેઝદે ૭ અજેમ ગુરદ દએદીઆંમ સપતમ જ
૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫
રથોશતરં આસુ રાગુ દાદ્‌તીમ ગુરદ કો દદ
૨૬
ષાદ્‌તીમ.
૧૫ ૧૪ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯
મમન આદ ૨ લા દાબુનદ હુમની સપતમાંન

૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪
જરતોંશત જીનાક રામશની દહષની લા આશ
૨૫ ૨૬
દદ જકનીમુનીદ આસાની સપેતમાંન જરતોશત
૧૫ ૧૪ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૧૬ ૧૭
અગર ને જગો રામશની આપનારી હુ નહી
૧૮ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬
પેદાકરતે નો નહી કોઇ પેદાકરતે આશાની
(આપનારી)

આ઼ફ ઊપર લખેલા જંનદ અવસતા અને હુંજવરષ અથવા વીશેશ પેહલવીમો તેહનાં અરથો લખીઆછે ફ ઊપર કોઇબી શાહેબ જો વયાકરણના કાફદાથી જંનદ અવસતાનાં તથા હુંજવરષના શબદોનો મુકાબેલો કરશેતો તરત તે શાહેબને રોશંન થશે કે હુંજવરષમો અરથનો કરનાર તથા શહરેના કરનારે કેહેવી રીતે ગલતી કરીછે.

ઊપલા અવસતાના ફકરા પેહલામો આંક ૧) પેહલાનો શબદ મરદ. આવેલોછે તેહની નીચે હુંજવરષમો ગુફતશનો શબદ જે વાપરેલોછે તે વયાકરણના કાફદાથી ઊલતી રીતે વાપરેલોછે કાંફકે કરીઆપદનાં અમીશરીત ભુતકાલમો ૦૦૦ ગુફત ઇઆને "તેહેને કેઊ" ફપરમાંણે તીજા પુરશનાં ફક મચનમો ફ શબદ વાપરવો જોઇફ. ફજ ફકરામો વીશેશનાંમમો સપતેમાંન જરથોશતનો શબદ આવેલોછે તેહની આગલ અનુનો. શબદ વાપરેલોછે. પણ દવીતીઆ વીભકતીની ફલામત દાખલ જોફશબદનો વીચાર કરીફયતો ૦૦ અનુને ઠેકાણે અંન. વાપરવો જોઇફ. ફવીશે જગે જગે જો પેહલવીના પુશતકોમો તપાસ લઇફયતો અંન. દેખાફછે વાસતે કાફદાની

રીતી પરમાંણેજી અંન વાપરવો દરસ્તછે કાંઈકે વીભકતીઓ
ને હમેશાં પેહલવીમો શબદઈઓગીની મદદ મલેછે. આઈ
ઊપરથી નેક વાંચનારા શાહબોને જાંણવું જોઈઈએ કે જો દયા
કરણનાં કાઈદાથી તપાસી જોઈઈએતો ન.ચે લખીઆ પરમાંણે
ઈ ફકરાનો હુંઝવરશમો અરથ કરવો જોઈઈએ.

[illegible]

ગુપત અંનહુમા અન સપતમાંન જરથોશત.

કેહુકે હોરમજદે સપેતમાંન જરથોશતને.

ફકરા બીજા મધે અવસ્તાનો શબદ દદાંમ "મે પેદા
કીધી" આવેલોછે તેહની હેઠલ હુંઝવરષમો આંક ૫)મા વાલો
શબદ [illegible] દબુનત જે આવેલોછે તે ગલતછે કાંઈકે પર
થંમ પુરશનાં ઈકવચનનો કરીઆપદનો અભીશરી ભુતકાલ
[illegible] દાબુનતંમ "મે પેદા કીધી" જોઈએ તેહને ઠેકાંણે
નકલનાં કરનારે અથવા શહરેનાં કરનારે ભુલથી કરીઆપ
દનાં તીજો પુરશના ઈકવચનમો અભીશરીત ભુતકાલ [illegible]
દાબુનત "તેહને પેદા કીધી" વાપરેલોછે. અને આંક ૬ દાવાલો
શબદ [illegible] સપેતમ જરથોશતર જે અ
વશતામો વીશેશનામે સંબોધંન પરથમા વીભકતીમો આવે
લોછે તેહના જે હુંઝવરશ લખીછે [illegible]
સપતેમાંન જરથોશત ઈ શબદની આગલ સંબોધંન વીભ
કતીની અલામત ઓ અઈ જોઈએ કાંઈકે સબદઈઓગીની મદદ
હમેશાં શંબોધંન વીભકતીનાં શબદની આગલ કાઈદાથી વાપ
રવામો આવેછે. ઈ પછે હુંઝવરશનો આંક ૮)મા વાલો શબદ
[illegible] રામશની કરીને આઈઓછે તેહની પછવાડે નક
લના કરનારે અથવા શહરેના કરનારે વગર સહમજવે । ૫

ઊબીઆંનવીત દાખલ વાપરીએછે કાંઈકે રામઝાનીનો જે શબદ વાપરેલોછે તે માંતરે [illegible] દેહઝનીનાં નાંમની આગલ ગુણ વીશેશંગુ દાખલ થથી વીભગતીનાં ઈકવચનમો વાપરેલોછે તે વાસતે ઈ બંધે શબદોનાં વચમો ઊબીઆંનવીતની કશીબી જરૂર નહી હતી. અને હુંજવરશનો આંક ૧૨) માવાશો જે શબદ [illegible] દાદ કરીને આવેઓછે ઈ કરીઆપદની આગલ [illegible] જકનીમુનીદ કરીને બીશરીત ભુતકાલ બનાવીઓછે. પણ ઈ કાલ ગલત માલંમ પડેછે કાંઈકે જકનીમુનીદ જે શબદછે તે માતરે દવીતીઆ પુરશનો અનેકવચનછે કે જેહમો અરથ "તમો છેવો" ઈ પરમાણે થાઈછે બીજુ બીશરીત ભુતકાલમો જો ઈ કરીઆપદ આવેઓ હોઈતો [illegible] [illegible] દાદ હુમનદ વાપરવો દરશતછે કાંઈકે દાદાર હોરમજદ કેહેચ કે "(કોણ પેદા કરતે)" ઈ ઊપરથી વધારે શાબેત થાઈચ કે વયાકરણનાં કાઈદાથી બીશરીત ભુતકાલમો ઈ શબદ વાપરવો જોઈઈ. અને બીજાં ફકરાની શુધ હુજવરશ લખવી હોઈતો આઈપરમાંણે લખવી જોઈઈચ.

[illegible]

[illegible]

ઊપલો ફકરો ગુજરાતી અખશરોમો તેહનાં અરથો સાથે.

૨ દાબુનતમ અદ સપેતમાંન જરતોશત ઊનાક રામશની દહશનો બા દાદ હુમનદ આશાની.

મે પેદાકીધી ઓ સાપેતમાંન જરથોશત જગો રામશની આપનારી નહી કોઈ પેદાકરતે આશાની (આપનારી.)

ઈજ ફકરા બીજાની હેઠે વીશેઝ પેહલવીમો સહરેના કરનારે જે વીશેઝ પેહલવીમો શહરે લખીછે તે વાંચનારા

સાહેબોને વાસતે લખી જણાઊય કે તે ઊપરથી વીચાર કરવાને બની આવે.

હુંજવરષમો કીધેલી શહરે.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ઊપલો ફકરો ગુજરાતી અખશરોમો તેહનાં અરથો શાથે.

ગુમન આધ અંનહુત જક ઉનાક આધ ધન જરહુંનીદ અષ વર ફરશીનદ વદ અષ ષપીર મદમઅંનનીદ આધ નદક નર આસાંનતર અઈ ર દાણુનદ.

કોણ આદમી તે જગો કોણ તે તમો પેદા થાવો તે તે પાલે વાંહાંશુધી તે ભલો તમો ચાહાવો કોણ ઘણો નેક ઘણો અસાંન કે મે આપી.

આઈ ફકરામો વયાકરણના કાઈદાથી કેટલાંઈક શબદોની ભુલો દેખાઈતીઓછે તે તથા લંબબાંણ થવાનાં સબબે લીધે તે શબદોનાં ઊપર તીકા: કરવાને હમો ધરતું નથી જાંણતા પણ આઈ ફકરાની અગાઊનો ફકરો જે સાહેબ ધેઆંન રાખીને વાંચી લેશે તેહને માલંમ પડશે કે જંનદ અવસતાનાં પાક કલામોની માઈની પેહલાજ ફકરા ઊપરથી તેહની ખરી મતલબ આપુણને માલંમ પડેછે તાહરે હુંજવરષ અથવા વીશેશ પેહલવી શહરેના લખનારે જે શહરે કીધીછે તેહનું ખર કારંણ શુ હશે! કાંઈકે ઈ શહરેનાં ફકરા ઊપરથી કશુંબી વધારે માલંમ નથી પડતું પણ ઓર ઈ ઠેકાંણે વાંચનારાવોને મોહોટી ગુચવણ પડેછે. કાંઈકે ઈકતો શહરેમો ભુલ છે અને બીજી તરફથી બે તેજ શબદોની તપાસ લેઈઈચતો

વ્યાકરણના કાઈદા પરમાંણેણી તે શબ્દો અશુધ માલંમ પડેછે· આઈ માહારા નમ્રતાઈ ભરેલા વીચાર ઉપરથી નેક ન્.ચનારાવોઈ ઈમ નહી સહમવું કે આપણાં જંગદ અવગતાનાં સરવે કલાંમોની જે હુંન્નરખમો માંઈનીઓ તથા તેહની શઉ રેઓ કીધીછે તાંહાં બધે ઠેકાંણે ભુલો નીકલશે· પંણ માહારે કેહેવાનુ ખરૂ કારંણ ઈએછે કે કેટલીઈક ઠેકાંણે નકલોના કર નારાવોની તથા શહરેનાં કરનારાવોની ભુલછે·

ફકરા તીજા મધે આંક ૧૮) અઠારમાં વાલો શબ્દ [illegible] લા દાખુનત હુંમની છે·ઈ શબ્દ વ્યાકરંણનાં કાઈદાથી કરીઆપદનાં નીશેધ માઝીત ભતકાલમાં બરાબરછે· પણ પુરશવાચકની જોડનીમો માતરે ભુલછે· કાંઈકે પરથંમ પુરશનાં ઈકવચનનો [illegible]મ· જોઈઈ તેહેને ઠેકાંણે દવીતીઆ પુરશનાં ઈકવચનની [illegible] ય· અથવા ઈ· જોઈછે તેવાસતે [illegible] હુંમની ને ઠેકાંણે [illegible] હુમંનમ વાંચવો જોઈઈ કાંઈકે દાહારહોર મજ્દ પોતે પરથંમ પુરશ દાખન કેહેછે કે· “અગર જો હું નહી પેદા કરતે”·ઈ નીશેધ માઝીત ભુતકાળમો કરીઆપદ આવેલોછે તે વાશતે પરથંમ પુરશનો ઈકવચનની જોડનીનો [illegible]મ જોઈઈ કે જેહનો અરથ ‘હું” થઈછે· આંક ૧૯) મા વાલો જે શબ્દ [illegible] રાપેતમાંન જરતોશતનો વાપરેલોછે હેની આગલ શંમબોધંન વીભકતીની અલામત [illegible] આઈ વાપરવો જોઈતોહતો· જેવો ઈવીશે આઈ પુશતકને શફે ૬૦) મે· સ·તે આંક ૨૫) મો વાલો જે શબ્દ [illegible] દાદજકનોમુનીદ આવેલોછે ઈ કાઈદાથી ઉલટી રીતે છે· કાંઈકે માંઝીત ભુતકાળમો [illegible] [illegible] દાદ હુમનદ કરીને વાપરવો

જોઈતો હતો ડીવીશે આગલ જે 'ઓલાશો બીજા ફકરાના આંક ૧૨ મા વાલા શબદનો કીધોછે ડ ઊપરથી ફરીતી લખી જણાવવાને દરશત નથી જાંણતો.

તીજા ફકરાની શુધ હુંજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી.

[illegible]

[illegible]

ઊપલા ફકરાનાં શબદો ગુજરાતી અખશરોમો.

મમન અદર લા દાબુનત હુમનમ અદ સપેતમાંન જર તોષત ઝ્નાક રામઘ્ની દહબની લા આધ દાદ હુમનદ આસાંની.

ઓ સપેતમાંન જરથોશત અગર જો જગો રાંમશની આપનારી હુ નહી પેદા કરતે (તો) નહી કોઈ પેદા કરતે આસાંની (આપનારી)

નેક વાંચનારા શાહેબોને તથા અગત કરીને આપણા જરથોશતીઓને જાંણવું જોઈડ્ય કે ઊપર લખી જનાવેલા વંદીદાદની પેહલી પરગરદનાં તરંણ ફકરાવોની હુજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવીના લખનાર તથા શહરેના કરનારની જે ભુલો બતલાવીછે તે ઊપરથી તહમો શાહેબોડ વીચાર કરવો કે જો ડજ પરમાંણે નાંમીચા વંદીદાદ જેહવા આખા પુશતકની હુંજવરશ માડનીની તપાશ લઈડતો ડક ઘણુંજ મોહોટું પુશતક બને પણ હમોડ જે આડ તરંણ ફકરાની ગલતી બતલાવી આપીછે તે વાંચનારા સાહેબોની ખાતરી કરી આપવા શારુ. અગર જો કોઈબી શાહેબને ડ વોશે શહમ જવું હોડતો માહરી તરફથી ડરલી બલામન કરીઆમો આવેચ કે તે શાહેબે મેહેરબાંનીની રાહે આપણા જંનદ અવ

સતાના પાક કલામો તથા તેહની હુંજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવીનો વેયાકરણનાં કાઈદાથી મુકાબેલો કરીને તપાશી જોઈએતો અલબતા તે શાહેબની વધારે ખાતરી થાઈ. કાંઈ કે માહારા આધીન વીચાર પરમાંણે હુંજવરશ ભાશાનાં ઘણાઈક પુશતકો તથા જંનદ અવસતાનાં પાક કલાંમોની હુંજવરશ તપાશી જોઈએતો કેટલેઈક ઠેકાંણે ઘણીઈક ભુલો તથા ગલતીઓ માલંમ પડી આવેછે. અને જે પરમાંણે જંનદ અવશતાનાં કુલે શબદો વેઆકરણાં કાઈદા પરમાંણે શહી તથા શુધ લખેલાછે તે પરમાંણે હુંજવરશનાં શબદો લખેલા નથી. ઈ ઊપરથી ખોલલી રીતે શાબેત થાઈએ કે હુંજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી ઘણીજ પડતી હાલતમાં ગઈલાછે. ઈ ઊપરથી ઈમ નહી કેહેવાશે કે હુંજવરશ ભાશા ખોટી તથા બનાવતથી ઊભી કીધેલાછે. કાંઈ કે વયાકરણના કાઈદામો ઈ ભાશા બીજી ભાશાવોની રીતી પરમાંણે કુદરતી રૂપ ધરાવેછે. તેવાશતે ઈજ દાખલો ઈ ભાશાની શચાઈ વીશે ઊસતવાર તથા માહાભારતછે.

વાંચનારા શાહેબોને જાંણવું જોઈએ કે આઈ નાધલા વયાકરણ ના બનાવનારે શુધ ગુજરાતી ભાશા નથી વાપરી તે વીશેનો ભોખંમ આઈ પુશતકનાં બનાવનારને માથે નથી. પંણ તેહનાં મુખીઈ બે કારંણોછે. પેહલુ કારંણ ઈજે ગુજરાતી ભાશાનાં વેયાકરણની હદ ઘણીજ શાંકડીછે તથા શંગશકરત ભાશા ઊપરથી ગુજરાતી ભાશાનાં વેયાકરણે જનંમ લીધેલોછે અને બીજુ કારંણ ઈછે કે હાલની શુધ ગુજરાતી ભાશા જરથોશતી ટોલાનાં ઘણાઈક શાહેબો તેહમો મુખીઈ કરીને અથોરનાંન ટોલાનાં શાહેબોને વાંચવાને તથા શહમજવાને ઘણીજ બીકટ પડે. તેહેમાં ઈકતો ભેરા અખશરો તથા કેટલાઈક શબદોનાં શુધ ઊચારો શહમજવાને તેમને મોહોટી અડચંણો

પડે. તે વાસતે આએ હુંજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી ભાશાનુ વયાકરણ હાલની પારશી ગુજરાતી ભાશામો બનાવીછે કે સરવે જરથોશતીઓને શહમજ પડે. અને જેવો શુધ ગુજરાતી ભાશા નહી સહમજતા હોએ તેવોનેબી સહમજ પડે બીજુ કેટલે એક ઠેકાંણે પારશી ગુજરાતીમો વયાકરણનાં કેટલાએક નાંમો મલી નથી આવેઆં તે હમોએ શંગશકરત ભાશામોથી લીધાંછે અને તેહની શહમજ પણ આપીછે. જેમકે "નીદરશનારથપર દરશીતકરીઆરૂપંમ" ઇઆને કરીઆ પદોનાં દાખલાવો. કે જે હને અંગરેજી ભાશામો Paradigma of Verbs. કરીને કેહેછે ઇતી આદી.

હુજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી ભાશા જે પરમાણે ઈરાંન તથા હીનદોશતાંનનાં જરથોશતીઓ વાંચેછે તેજ પરમાંણે મેં વઆકરણ બનાવીછે તેશબબથી આએ વયાકરણનાં બનાવનારને કશોબી ઠપકો આપવો નહી કાંએકે હાલનાં વખતમો જેહને આપણા લોકો પેહલવી ભાશા કેહેછે તે ભાશાનાં ઘણાએક શબદો જેમ જેહને ગમે તેમ વાંચેછે પણ તેવીશે કોઇ પરકારેબી સુખીએ કાએદો માહારા જોએઆમો આવેઓ નથી. અને અગર જો કોઇ શાહેબને પોતાની પકી ખાતરી કરવી હોએતો શુખેથી હુજવરશનાં પુશતકોથી એકજ ફકરો ઊતારીને જે જે શાહેબો હુંજવરશ ભાશા વાંચી જાંણતા હોએ તેવોની ઊપર મોકલશે અને પછે શંઘલા શાહેબોનાં વાંચેલા ફકરાનો મુકાબેલો કરી જોશેતો એકબીજામો તફાવતો તરત માલંમ પડી આવશે. તે વાશતે એ અડચંણો તાળવાને લીધે તથા એક કાએદો કાએમ કરવાને વાશતે માહારી આધીન શખતી પરમાંણે ઈરાંનીઓની બીજી ભાશાના વયાકરણ શાથે ઘટતો મુકાબેલો કરીને આએ હુજવરશ ભાશાનુ વયાકરણ પેહલી

વાર બનાંવીઊછે અને હું ઊમેદ રાખુચ કે એ ઊપરથી બીજા વદીઆર્વન વયાકરણઆરથીઓ વધારે શુધારવાને ચુકશે નહી.

એ ભાશાનાં મુલા અખશરો ખુદરતી કાએદાનાં અવાજો પરમાંણે સવર તથા વયનજનમો વેહેચેલાછે પણ હું લખવાને દલગીર છેઊ કે તરત વેલા આએ પુશતકની અંનદર વરણ વીચાર ઊપર માહારો આધીન વીચાર લખી નથી જણાવીઓ. તેહેનું મુલ કારંણ એ છેકે માહારી જંનદ અવસતાની ફરંગનાં ભાગ ૬ દામો કદીમ પેહલવી તથા હુજવરષ વીશેશ અને શાધારંણ પેહલવી ભાશાનાં અખશરોનાં રૂપો કીતાબોમો તથા તખતીઓ અને શીકાવોની ઊપર જેછે તે સરવે અખશરોનાં રૂપો અને તેવોનાં વરણ વીચાર જુદી જુદી રીતીઓ પરમાંણે બોલાશા સાથે છાપીઆમો આવસે કે તેથી કરીને એ ભાશા શીખનારાવોને હાતનાં લખેલાં ગરંથો તથા તખતીઓ અને શીકાવો ઊપરની ભાશાવો વાંચવાને મદદ મલી આવશે. તે સબબથી તથા લંમબાંન થવાને લાધે વરણ વીચારનો બોલશો આએ પુશતકમો લખી નથી જણાંવીઓ પંણ હુંજવરશ ભાશાનાં કેટલાએક અખશરો એકજ રૂપમોછે. અને તેવોનાં વરણ વીચારો જુદી જુદી રીતેછે તેહનો તથા કેટલાએક શબદો તહરેવાર રીતે વાંચેછે તેહેનો મુખતેસર બોલાશો કરવાને હું રજા લેઊચ.

"હુજવરષ ભાશામો મુલા અખશરો કાએદા પરમાંણે વાંચવાને 'જાહરેથી બનીઊચ તે પરમાંણે દરેક અખશરો ઊપર ઈરાંણીઓની ફારશી જુબાંનનાં કાએદા પરમાંણે નુકતાવો મુકેલાછે કે વાંચનારા શાહેબોને ગુચવન નહી પરે. અને એજ વચાકરણ મધે કેટલેએક ઠેકાંણે જે શબદો તથા અખશરો

આવેઆછે તે ઊપર અરચંણને લીધે ઙુંકતા મુકવાને બની ઊ નથી તેથી વાંચનારા શાહેબોએ માફ કરવું અને ઙુંકતા નથી મુકાઆ તોફપંણ માહારા કાએદાની રીતી પરમાંણે મેં ઍ વઆકરણ મધે સરવે શબદોનાં ઊચારો તેજ શબદોની આગ લ ગુજરાતી ભાશામો લખી જણાવીઆછે કે જેથીકરીને શી ખનારાવોને શેહલમો ઍ ભાશા વાંચવાને બની આવે· અને તે મધે કેટલાએક ગુજરાતી ભાશાનાં અખશરો એકજ રીતી નાંછે કે જે હુંજવરખમો બે અને તરણ રૂપોજછે તેહેની હે ઠેળી ઙુંકતકા મુકેલાછે કે શીખનારાવોને અરચંણ નહી પડે· જેમકે [illegible] જરતોખત· [illegible]· જાનુનતન [illegible] વાગુનત· [illegible] આવાઈદ· [illegible] ખરદ· [illegible] રઆર· એજ પરમાંણે હુંજવરખ અખશરો જુદા પાડવાને ઙુંક તા મુકીઆમો આદેઆછે જેમકે [illegible] ગબના· [illegible] દાખુનંમ· [illegible] ચહાર·· [illegible] પંનઝ· [illegible] હીરોઝગર· ઈતીઆદી·

હુંજવરખમો કેટલાએક અખશરો બે· તરંણ· ચાર· પાંચ· રૂપો અથવા રીતીઓ બતલાવેછે· જેમકે

ઞ અ· આ· ખ· હ·

ડ ઙ· ગ· જ· દ· ય· ઈ·

ા ઓ· ઊ· ન· ર· વ· ૦

ૂ ઓ· ઊ· ર·

ૃ ઓ· એ· ક· ગ· હ·

ૠ ૠ આં· અન· (અથવા ૠ આંનદ·)

જાંણવું જે ઈજપરમાંણે ઘણાઈક અખશરો જુદા જુદા રૂપો તથા અવાજો ધરાવેછે તેવાશતે શીખનારાવોને અને વાંચનારાવોને ઘણીજ અડચંણ પડેછે તે શબબથી ગુંકતાવો'ની નીશાંની મુકીને જુદા જુદા રૂપોનાં ઊચારો બતલાવીઆછે જે નીશાલે ઃ અ. આ. ઁ ખ. ઁ ઉ. ૭ ક.
ઁ ગ. ૃ જ. ઁ દ. ૃ ય. ઇ. । ઓ. ઊ
। ન. । ર. । વ. ર અને વ ની નીશાંન નથી મુકી તેહનું કારણ ઈજે ઈ કાઈદા મુકરર કરવાને નકી નથી ઠીધું. કાંઈકે ઘણેઈક ઠેકાંણે શબદની પછવાડે । ઈ અખશરને જોદાં તરીકે વાપરેલોછે અને તેહની શાથે ઈ અખશર હરઘસવર દાખલ ઘણેઈક ઠેકાંણે બદલાઈછે. ૩ ઓ ઊ ૩ ર આઈ અખશર ખુદરતી કાઈદાથી બંધે રીતે વંચાઈછે. ઊ અને ર બી તે વીશે આગલ દાખલા આપીઆમો આવશે. ૧ એ. ઈ. ૧ ક. ૧ ગ. ૧ હ.
૩ ૠ આં. અંગ. ૠ અંગદ.

ઊપલા અખશરો ગુંકતાવો મુકીને જુદા જુદા રૂપોમો દેખાડીઆછે ઈજપરમાંણે હુજવરશનાં સરવે અખશરો ઊપર ગુંકતાવો મુકીને જુદા જુદા દેખાડીઆછે. તેવીશે આઈ વયાકરણનાં શફા ર જામો હુંજવરશ બાશાનાં મુશા અખશરોનો ફેહરશતક જોઈઆથી વાંચનારા શાહેબોને માલંમ પડશે.

હુજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી જે બાશા પરની ઊલતમો ગેઈછે તેહને જેમ માહરેથી બની આવીચ તેમ ઈ બાશાને ખુદરતી બાશાનાં કાઈદા પરમાંણે મે મુકરર કીધાછે તેવીશે આઈ મુખતેશર વયાકરણનાં દીબાચામો વધારે તકરાર

થી ખોલાશો કરવાને હું દરશત નથી ધારતો. તોઈપંણ કેટલીઈક બાબદો શર ખોલાશો કરવાને માહારા ઊપર જે ફરજ પડીછે તે અદા કરવાને હું ઘટતું તથા વાજબી જાંણુછુઊ. કાંઈકે કેટલાઈ હુજ્જરતનાં શબદો આઈ વ્યાકરણમો જે વાપરેલોછે. તેવોનાં ઊચારો બે રીતીઓ ઈ કીધેલાછે જેમકે. 3)S જકુ અથવા જકર ઈ શબદને ઘણા ખરા શાહેબો જકર કરીને વાંચેછે અને કેટલાઈક શાહેબો જકુ વાંચવાને દરશત ધારેછે. પંણ તકરારથી કોઇ શાહેબોઈ વાંચવાનો કાઈદો મુકરર નથી કીધો. અને ઈઊરોપખંડમો ડાકટર મલરે કેટલીઈક તકરાર ઈ શબદ ઊપર કરીઆ પછે કેહેચકે શીમીતીક બાશામો જકર શબદ આવેલોછે કે જેહનો અરથ મરદનો થાઈછે તે વાશતે 3)S જકર વાંચવો દરશતછે અને ઈ 3 અખશર થકી કેટલાઈક દાખલા શીમીતીક બાશાનાં મલતા ઊચારોનાં આપીને 3ર. વાંચવાને ઈવદીઆવંન મુનાશેબ જાંણેચ પંણ ઈ વીચારને હું કબુલ નથી રાખતો કાંઈકે ઈ 3 અખશરને માહારા જરથોશતી બાઈ બંધો ઊ. અથવા ર. વાંચેછે તે વાજબી અને મુનાશેબછે. કાંઈકે તેવીશે ઈક મોતેબર દાખલો ઈછેકે પુરાંતમ વખતથી ઈરાંનીઓ ઓ.ઊ.અને ર. બી વાંચેછે તે વીશે વદીઆવનોઈ તથા ડાકટર મલરે પોતાની ખાતરી કરવી હોઈતો શુખેથી હાજીઆબાદ. નકશે રેશતમ. નકશે રેજાબ. કરમંનશાહ અને બીજી પેહલવી તખતીઓમો ઈ અખશરને મલતો અખશર જે જગો જગોઈ તખતીઓમો આવેલોછે તે ઓ. ઊ. અને ર. બી વંચાઈછે ઈ ઊપરથી ખોલલી રીતે શાબેત થાઈછે કે પેહડીદર પેહડી જરથોશતીઓ ઈ 3 અખશરને ઓ. ઊ. અને ર. વાંચેછે

તે દરશતછે જેવો પરોફેસર વેસતરગારદ વાલી શીલા છાપા ઊપર છાપેલી પેહલવી બુનદેહષને શફે ૮૩ મે.

હુંજવરષમો ૹ અ. હરફને આ. વાંચેછેઈ ટેકાંણે લખનારાવો તથા નકલના કરનારાવોની આલશાઇ માલંમ પડેછે કાંઈકે ઈ ભાશામો ૹઆ. છે તારે તેહને ઠેકાંણે ૹ અ. શુ કરવા લખીઈ પંણ ચાલુ રેવાઈજને લીધે તથા પુશતકોમો જે પરમાંણે શબદો લખેલાછે તેજ પરમાંણે આઈ વયાકરણમો તે શબદો હમોઈબી વાપરીઆછે જેમકે શાહંગબના. ઇઆને મરદ. આઈ ૭ ૨ પાંચ તહરેથી વંચાઈછે તે વાસતે કાઈદાની રીતે ઈ હરફની ઊપર તથા નીચે નુંકતા તથા તોપ મુકીછે કે શીકનારાવોને શેહેલ પડે બીજુ ૧૧ હરફનેબી પાંચ રીતીઓ પરમાંણે વાંચીઈછેઇ તે વાશતે વાંચનારા શાહેબો જે વેલાઈ શબદનાં અંનદર ઈ હરફનુ રૂપ જોઈ તે વેલાઈ તે શબદ વાંચવાની અગાઊ તેહેનાં અરથનો તથા ઈબારત શંમબંધી વીચાર કરવો કાંઈકે તરત વેલા આઈ વયાકરણમો હમોઈ ન. હરફને માંથે નુંકતો મુકીઓછે બાકી હરફોનુ રૂપ બતલાવાને નુકતા નથી મુકીઆ કાંઈકે બાકીનાં નુકતા મુકવાને ઘણીજ મુચવંન પડેછે શવાઈ ઈજ હરફનું રૂપ જેમ ફારશી જુબાનમો છે તેજ પરમાંણે રૂપ નહી ફેરવીઈ તાંહાંશુધી કાઈદાશંબંધી ઈ હરફ બરોબર રીતે વાંચીઆગો નહી આવે.આઈ ટેકાંણે શરવે હરફોનું વરંણ કરવાને ઘણુજ લાંમબુ થાઈછે તે વાશતે વાંચનારા શાહેબોને આઈ વયાકરણ મધે હુંજવરષ ભાશાનાં મુલા અખશરોનો કોશતક શફે ૨ જામોછે તે જોવાને ભલાંમણ કરછેઊ. અને પેહલવી મધે જે શબદો ઈકયાતે વધારે ઊચારથી વંચાએછે તે મધેનાં કેટલાઈક શબદો નીચે લખી જણાંઊછેઊ તે ઊપર દાંનેશમંનદ શાહેબોઈ વીચાર કરવો જેમકે.

[illegible] આજાહુંમા અથવા અહોરમજદ [illegible] જદુ. અથવા જદુર. [illegible] દમીક. અથવા જમીક. [illegible] જવમ. અથવા ઇ ઊમ. [illegible] અદવક. અથવા અઇઊક. [illegible] અર. અથવા અઊ [illegible] આહર. અથવા અહુ. [illegible] અન. અથવા ઊ. [illegible] ઇદમન. ગદમન. અને જદમન.

ઊપર દેખાડેલા શબદો ઊપરથી વાંચનારા શાહેબોએ વીચાર કરવોકે એ શબદ વાંચતી વખતે વાંચનારાવોને અને શીખનારાવોને કેહેવી રીતેની અડચંણો પરતી હશે. ? હેવું શમજીને કમતરીને અખશરો ઊપર નુંકતાવો મુકીઆછે કે વાંચનારા શાહેબોને તથા શીખનારાવોને શેહેલ પડે.

હવે વીદીઆવંત શાહેબોને જાંણવું જોઈએચ કે પરાચીન કાલનાં વખતમો હુંજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી અને શાધારણ પેહલવી ભાશાનાં અખશરો ઊપર નુકતાવો નહી હતા કાંએકે તે વખતે એ ભાશા ઇરાંણીઓની ચાલુ તથા રોજ મા વરામો વપરાતી ભાશા હતી. તે શબબથી તેવોને નુંકતાની કશીબી અગતો નહી હતી. અને હાલ જમાનાંમો એ ભાશા પડતી હાલતોમો ગેએછે તે શબબથી કમતરીને બીજા જરથોશતી ભાઇબંધોની શહલા તથા વીચારો ઊપરથી નુંકતાવો મુકવાને ઘટતું તથા વાજબી જાંણીએછે. કે જેથી કરીને એ કાએદા મુકરર થાએતો જેમ જેહને ગમે તેમ મતલબશર એ ભાશાનાં શબદો વાચેછે તવોનો ઘટતો અટકાવ થાએ અને એ ભાશાનો ખુદરતી દેખાવ માલંમ પડે.

શાધારણ વરણનો ખોલાશો.

એ ભાશાનાં વરણ વીચાર વીશે આગલા શફાવોમો ઉ

મોઈ ખોલાશો કીધોછે અને મુખીઈ કારણ બતલાવેલછે તે ઊપરથી વાંચનારા શાહેબોને માલંમ પડશે.

હુજવરશ ભાશાનાં વીશેશ અથવા શાધરંણ નાંમોનો ટુંકો શાર માતરે બતલાવીઓછે અને તેવોનાં વચનો. લીંગો. તથા વીભકતીઓ વીશે વધારે ખોલાશો નથી કીધો તેહનો શબબ ઈછેકે માહરી જંનદ અવાસતાની ફરંગનાં દીબાચામો વધારે ખોલાશો કરનારછેઊ તે વાસતે આઈ ઠેકાંણે મુખતશરમો સાર આપીઓછે કાંઈકે કેટલાઈક નાંમોના વીભકતીઓ પોત પોતાનાં લીંગોમો જોડનીઓમો રૂપો બદલેછે જેમકે. ષષટી વીભકતીમો [illegible] ગણનાઈ આવેછે તેમ બીજે ઠેકાંણે [illegible] રામપની. નો શબદ ઈજ વીભકતીમો આવેછે ઈજપરમાંણે નાંમ. ગુણ. વીશેશણ. સરવનાંમ મોળી વીભકતીઓની જોડનીઓનાં રૂપો તથા શબદઈઓગીની જોડનીઓનાં રૂપોમોળી બદલાઈછે જેમકે પંનચમી વીભકતીમો [illegible] મનગબનાં ને ઠેકાંણે [illegible] પવનગબના. ઈઆને પુરૂશથી. થકી. કરીને વાપરેછે.

હુજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી ભાશાઓ જેપરમાંણે બીજી ભાશાઓ કરીઆપદાછે તેજ પરમાંણે ઈ ભાશામોબાછે અને ફારશી જુબાંનમો ચોસઠ ગરદાંનોછે તે કરતાંબી વધારે ગરદાંન ઈ ભાશામો માલંમ પડેછે. પંણ આઈ વયાકરણમો આશરે ઈથેંતેર ગરદાંનો મે દેખાડીઆછે કાંઈકે વધારે ગરદાંનો દેખાડતાં લંમબાંન થાઈછે તેથી ટુકાંમો બતલાવીઆછે બીજા કરીપદોમો અગીશરીત ભુતકાલનો તીજા પુરૂશનો ઈકવચનમો [illegible] દાબુનત. અથવા [illegible] શુફત.

આવેછે તેહને કેટલાઈક શાહેબો [illegible] દાબુનદ. વાંચેછે તે ઊપરથી આઈ કાઈદાઓ બંધે રીતીઓ વાપરીઓછે પંણ વયા કરણનાં કાઈદાથી દાબુનત. વાપરવાને ઘટતું જાંણુછેઊ કાંઈકે અમીશરીત ભુતકાલનાં પરથમ પુરશમો [illegible] દાબુનતમ. આવેલોછે તે કાઈદા પરમાંણે તીજા પુરશનો દાબુનત વાપરવો જોઈએ. અને શામાનીઅ રૂપનો છેલલો અખશર । નંછે તે કાહાદી નાંખેઆથી પુરણ ભુતકાલનાં તરીતીઆ પુરશનો ઈકવચન બનાવેછે જેમકે શામાનીઈ રૂપ [illegible] દાબુનતંન. "આપવું" અને ભુતકાલ [illegible] દાબુનત. "તેણે આપીઉ" તે વાશતે તે હમેશાં દ. ને ઠેકાંણે ત. આખરીઓ વપરવો જોઈએ.

હુજવરશ અથવા વીશેશ પેહલવી ભાશા આજ કેટલીઈક મુદત થઈ પરતી હાલતમો ગેઈછે તે વીશે શરવે શાહેબોને રોશાંનછે. પંણ જેમ માહારેથી બની આવેઊછે તેમ ઈરાંણીઓની બીજી ભાશાના વયાકરણો શાથે મુકાબેલો કરીને શબ્દ વીચારની ઊતપંતી ઊપર ધેઆંન પોચારીઆ પછે આઈ વયાકરણ બનાવીઊછે. અને તે પછે ઈ ભાશાને વયાકરણનાં કાઈદાઓ પેહલવેહેલી વખતે જનંમ આપીઓછે. તે શબબથી કશીબી ભુલ નજર આવેતો વયાકરણઆરથીઓઈ રેહેમ ભરેલી નજરે બનાવનારને માફ કરવું અને પોતાની ખુબી ભરેલી કલંમે શુધારીને વાંચવું અથવા આઈ વયાકરણનાં બનાવનારને જાહેર-નાંમે મેહેરબાંનગીની રીતે લખી જણાવવું કે તે ઊપર વધારે ધેઆંન પોહોચાડવાનેં અથવા તેહનો ઘટતો ખોલાશો કરવાને બની આવે. કાંઈકે પશચંમ હીનદા

ઝબાંનમો પેહલી વાર જરથોશતી દીનનાં આધીન રેહેનારની કલંમની પડતી હાલતમોથી તથા અશુધ ભાશાઓમોથી શુધ વ યાકરણ બનાવેલીછે.

આઈ પુશતક અગતને લીધે ઘણીજ તાકીદે છાપીલીછે તે શબબથી ગુફતાની અથવા હરેક હરફ ઈઆ. કાના માતરની ચુક નજર આવેતો વાંચનાર શાહેબોઈ મેહેરબાંનીની રાહે શુધારીને વાંચવું—કદીમ રોજ ૨૬ મો આશતાદ માહ ૧૨ મો અશપંદારમદ શાલે ૨૨૪૪ જરથોશતી તથા સાલે ૧૨૨૪ ઈઆજદેજરદી અને તારીખ ૧૭ મી આગશટ શને ૧૮૫૫ ઈશવી.

ધનજીભાઈ ફરામજી.

સાંકળીઉ.

	પાનું.
શાશ્ત્રનું વરણન.	૧
વરણ વીચાર.	૧
ગુજરાતી ભાશાનાં મુલ અખશરોનો કોશટક.	૨
કુલાખરો અને જોડ અખશરો.	૩
શબદ વીચાર.	૫
ગુણ શબદ.	૫
નાંમ.	૬
ગુણ વીશેશણ.	૧૩
શંખીઆ વીશેશણ.	૧૬
મુખીઓ શંખીઆ વીશેશણ.	૧૭
ક્રમ શંખીઆ વીશેશણ.	૨૦
શંખીઆ રૂપ.	૨૩
સરવ નાંમો.	૨૫
ક્રીઆપદો.	૩૩
શામાંનીઆ રૂપ તથા અનેમીતકાલ.	[illegible]
નીદરશનારથ પરદરશીત ક્રીઆરૂપંમ.	[illegible]
ક્રીઆ વીશેશણ.	[illegible]
શબદ પ્રયોગી.	[illegible]
ઉભીઆંનવીત.	[illegible]
કેવલપરીયોગી.	[illegible]

હુજવરશ·

અથવા વીશેશ પેહલવી ભાશાનુ·

વયાકરણ·

શાધારણ વરણન·

વીદ્દઆરથીઓને શારીપઠે જાંણીતુછે કે પેહલવી ભાશાનાં અખશરો જમની તરફથી તે ડાબી તરફ વનચાઈછે·

વયાકરણ તે વીદ્દઆછે કે જે વીદ્દઆરથીઓને ભાશાનો વહીવાટ તથા શુધ જોરની શહમજવાને શખતી આપેછે·

વરણ વીચાર·

વરણ વીચાર ભાશાનાં અખશરોનાં નાંમો અસથાપવાનાં તથા ઊચારોનાં અને તેવોની ખાસ જોરનીઓનાં કાઈદાવો આપણને શીખવેછે·

પેહલવી ભાશામો હાલની માહારી શોધ પરમાંણે પીશતાલીશ અખશરોછે તેહમો આઠ સવરો અને સારતીશ વયંજનોછે તેમધે નવ વયંજનો હરધ સવરોછે·

હુજવરશ ભાશાનાં મુલા અખશરોનો કોશટક.

સવરો.

ઍ અ* ઌ આ ૭ ૬ । ૩ એ.

અથવા ઊ ૧ ૬ ઐ ૩ ૠ આં.

વયંજનો.

ગરાંમોથી. ૧ ક ઙ ખ ૯ ખ ૭ ૧ ગ ૨ ઘ

નાંખમોથી. ¡ ન ૩ ૠ અં (અથવા ૠ અંનદ.)

તાલવામોથી. ૯ ૯ ચ ૭ ૭ જ.

દાંતમોથી. ૭ ૯ ત ૭ ૭ ૯ દ.

હોટમોથી. ઇ પ ઇ ૧ ૮ બ ૯ મ.

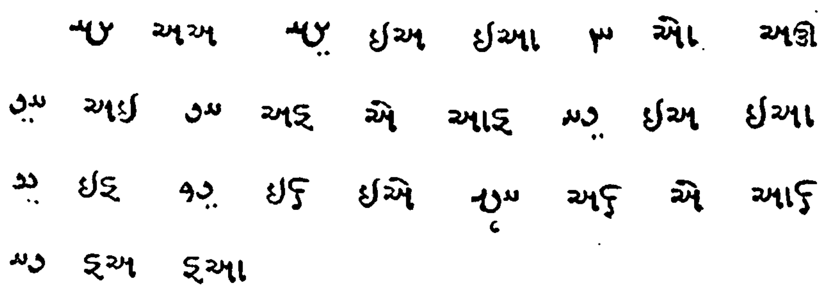
હરધસવરો. ૭ ૭ ૭ ય અથવા ઇ ૩ ૭ । ર

૪ લ । વ ઇ વ.

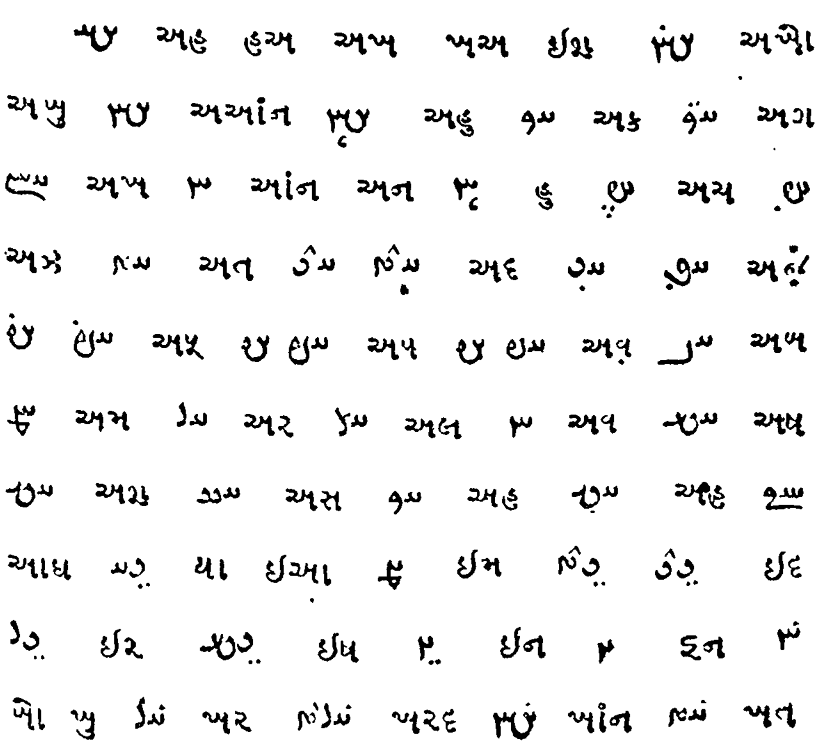
શીતકારાથી તથા જોરથી.
૬ ૯ ૯ ૯ ૭ ૭ ૫ ૭ શ
ઞ સ ૧ ૭ ૭ ૭ ૭ ૬ હ.

* "ઍ અ,, હરફને પેહલવીમાં અ અથવા આ બી વાંચેછે.

પેહલવીમો આશરે ઓગણીશ હુવીસવરોછે

જોરા અખશરો

ગઅ ગઆ ગો ગુ ગર ગરાંન
ગળ ગરક્ષ ગે ગદ ગન
ગ૯ જઅ જા જાંન જો જુ
જન જદ જક જમાંન
જપ જમાન દઅ દા દઅદ
દીન દેન દા દુ દદ દાળ
દહ દાર દથ દક્ષ દસ
દરૂ દાંન અપ અક્ષ અવ
મંન મઅ મા મદ મગુ
મદમંન મમંન મઅહ યઅ ઈઆ
ઈદ ઈક ર, રા રે ર રાંન
રક રખ લગ લગ રાક્ષ
રદ રત રપ રક્ષ રમન
રંનં રદ રાદ ધો ધુ ધપ
ધટ ધમ ધમે ધમઅ
ધન ધદ રઝ રચ

શબ્દ વીચાર.

પેહલવી ભાશામો કેટલી પરકારનાં બોલીનાં ભાગોછે તે વીશે મુકરર કરવાને હાલ મુશકેલ જેહઉંછે. પણ ઈરાંણીઓની બીજી ભાશાવો શાથે મુકાબેલો કરતાં હું આંહ્ય નીચે લખેલા ભાગો ઊપર ધેઆંન આપુછુ. ઈટલે ગુણ સબદ. નાંમ. ગુણ વીશેશણ. સરવનાંમ. કરીઆપદ. કરીઆ વીશેશણ. શબદઈઓગી. ઊભીઆંનવીત. અને કેવલપરીઓગી.

ગુણ શબ્દ. *

પેહલવી ભાશામો બરાબર રીતે જોઈએ તો તાંહાં નીશચે અથવા અનીશચે ગુણ શબદો નથી પણ હાલ જમાનાંમો પેહલવી વયાકરણઆરથીઓએ તે કશર પુરી પાડવાને નીશચે ગુણ શબદને ઠેકાંણે સરવનાંમ ૩ા ૧ર અથવા ૧૬ જક ઈઆને "તે" વાપરેછે જેમકે ૧૬ જક ખુરશીદ "તે ખુરશેદ" અને અનીશચે ગુણ શબદને ઠેકાંણે શંખીઆ વીશેશણ

* ગુણ શબદ ઈઆને જેહેને અંગરેજી ભાશામો આરતીકલ કરીને કેહેછે.

[illegible] અદવક ઈઆને “એક” વાપરેછે જેમકે [illegible] [illegible] અદવક દાનક “એક દાનાવ અથવા એક દાનેશમંદ”.

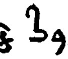
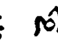
નાંમ.

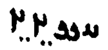
નાંમ એટલે હરેક વસતુની હસતીઓ અથવા જે ચીજ વીશે આપણને હરેક ખીઆલ રેહછે તેહને નાંમ કરીને કેહેછે. જેમકે [illegible] મગુપદ “મોબેદ”, [illegible] ખરદ “અકલ”, [illegible] પદ “ગુરૂ”.

વીદેઆરથીઓને શારીપઠે જાંણીતુંછે કે વીશેશ અથવા શાધારંણ નાંમો એશીઆ તથા ઈઊરોપની શરવે ભાશાવોમાછે. વીશેશનાંમો મુકરર શખસો જગાવો ઈતીઆદીને લાગુ પડેછે જેમકે [illegible] અનહુમા “હોરમજદ” [illegible] જરતોશત “જરથોશત” [illegible] અઈરાંણ “ઈરાંણ”.

શાધારણ નાંમો હરેક શખસ અથવા ચીજ જે આપડેઓ ઈકસ તેંવોને લાગુ પડેછે. જેમકે [illegible] ગબના “મરદ” [illegible] જકુ અથવા જકર “નર” [illegible] ઓારવર “ઝાર”.

નાંમોમાં તરણ લીંગોછે પુલીંગ અસતરીલીંગ અને નપુસકલીંગ.

પુલીંગ પુરૂશનો અરથ બતલાવેછે જેમકે જકુ "નર,, . ગબના "મરદ,, અસતરીલીંગ અશતરીનો અરથબતલાવે છે જેમકે વકદ "માદા,, નાદરીક "ઓરત,,

નપુશકલીંગ વગર જીવની ચીજોનો અરથ દેખાડેછે જેમકે આસીનીન "લોહોડુ,, દાર "લાકડુ,,

કેટલાએક નાંમો ખુદરતી નપુશકલીંગમોછે પણ તેવો પુલીંગ અથવા અસતરીલીંગમાં ગણાએછે જેમકે માહ "માહાતાબ,, દમીક "જમીન,,

પેહેલવીમો બે વચનોછે એકવચન તથા અનેક વચન ગબના "મરદ,, ગબનાંન "મરદો,,

દુવી વચન જેછે તે શંખીઆ વીશેશંણની મદદથી લાગુ પડે છે જેમકે અથવા દુ એટલે   દુ ગબનાં "બે મરદો.,,

નાંમોનાં શબદની પછવાડે પેહેલવીમાં [illegible] આંન અથવા [illegible] હા જોડીઆથી અનેક વચન થાએછે જેમકે [illegible] ગબનાં “મરદ,” [illegible] ગબનાંન “મરદાં,,” [illegible] જવંમ “દાહાડો,, [illegible] જવંમહા “દાહાડાઓ,,

મહને હેવું માલંમ પડેછે કે હમેશાની રીતી પરમાંણે ફારસી જુબાંનમો નાંમોમાં જેટલી વીભગતીઓછે તેટલીજ વીભગતીઓ પેહેલવી ભાશાનાં નાંમોમાંભીછે પણ શબદ શાશ તરીઓફ કારકંમ વીભગતીઓને વગર શંમબંધે પોતાની ઈછા પરમાંણે વગર તપાવતે ઘણુકરીને તેવોને બે કાએદે લગાડવાને ઊપીઓગમો લાવેલાછે.

જો ઊપલી બાબત જોઈએચતો વીભગતીઓને તેવોને પોતાની ઘટતી જગો ઊપર લગાડવાને આફ નીચે લખેલા કાએદાવો વીદઆરથીઓને શખતીવાંન કરવાને કાંઈ ફક ઊપીઓગમો આવશે.

પેહેલવીમાં પરથમા તરતીઆ અને શંમબોધંન ફ તરંગડે વીભગતીઓનાં શબદોને છેડે જોરનીનો શંમબંધ નથી

પણ પરથમાં વીભગતીનું રપ ર તરતીઆ વીભગતીની જ ગો ઊપર કાંમમો આવેછે જેમકે مرد ગબના "પુરશ" ર પરથમા વીભગતી. "પુરશે અથવા પુરશ ર" ર તરતીઆ વીભગતીને દેખાડેછે.

જે પરમાંણે ફારસી નાંમોની બીજી વીભગતીઓને શબ્દ ઈઓગીની મદદથી શખતી આપેછે તેજ પરમાંણે પેહલવી નાં નાંમોની વીભગતીનેબી શખતી આપેછે.

દવીતીઆ તથા ચતુરથી વીભગતીઓનાં શબદની આગલ را અંન * જોડેઆથી માલુમ પડેછે જેમકે مرد را અંન ગબના "પુરશને" એ દવીતીઆ તથા "પુરશને વાશતે" ર ચતુરથી. પંચમી અને સપતમી વીભગતીઓનાં શબદની આગલ از મન અને در દેન શબદ જોડેઆથી માલુમ પડેછે જેમકે مرد از મન ગબના "પુરશથી અથવા પુરશથકી" ર પંચમી. مرد در દેન ગબના "પુરશમાં અથવા પુરશમો" ર સપતમી.

* را અંન શબદને ઘણે ઠેકાંણે ઉ અને را અનુ બી વાંચેછે.

નાંમનાં શબદની પછવાડે ૭ ૬ અખશેરનો અવીએઅ જોડેઆથી ષષટી વીભગતીનું રૂપ દેખાડેછે જેમકે ૭ગ્યાઉં ગબનાદ " પુરશનો-ની-નું ".

સંબોધનં વીભગતીનું રૂપ ૭મ અદ એ અથવા એ શબદની આગલ જોડીઆથી થાએછે જેમકે ગ્યાઉં ૭મ અદ ગબના ઈઆને " ઓ—અરે—એ—પુરશ "

હરેક લીંગનાં શંઘલા નાંમો તેઓની પોતપોતાની વીભગતીઓ પરમાંણે પુલીંગ અશતરીલીંગ અને નપુશકલીંગ એ તરણે લીંગોમો તેઓની આગલ પાછલની જોડણીની મદદ થી તેઓનાં ચોકશ ઠેરાવ શાથે રૂપોમો બદલાએછે તેમજ એકવચન દવીવચન અને અનેકવચનો મોબી બદલાએછે.

પુલીંગ.

એકવચન.

પરથમા. ગ્યાઉં ગબના પુરશ.

દવીતીયા. * [illegible] અંન ગબના પુરશને.

તરતીઆ. [illegible] ગબના પુરશે અથવા પુરશ [illegible].

ચતુરથી. [illegible] અંન ગબના પુરશવાશતે પુરશનેવાશતે.

પંચમી. [illegible] મંન ગબના પુરશથી પુરશથકી.

ષષટી. [illegible] ગબનાઇ પુરશનો—ની—નુ.

સપતમી. [illegible] દેન ગબના પુરશમાં—મો—[illegible].

સંબોધન. [illegible] [illegible] [illegible] ગબના હે—ઓ—અરે—[illegible]—પુરશ.

* વીદેઆરથીઓને ઇઆદ રાખવુ કે પેહલવીનાં પુશતકોમાં નાં મોને શબદ ઇઓગીની જોડણીની મદદ વીભગતીઓમો ફેરફાર આપેલીછે જે મ લખનારાવોનાં ધેઆંનમો આઉછે તેમ જેમકે દવીતીયા વીભગતીમો [illegible] અંન સપેતમાંન જરતોશત ઇઆને "સપેતમાંન જરથોશતને,, અને બીજે ઠેકાંણે એજ વીભગતીમો [illegible] અંન શબદની આગલ જોડેછે તેને ઠેકાંણે [illegible] રા શબદની આખેરે જોડેછે જેમકે [illegible] વનારા રા ઇઆને "ગુનાહ ને,, તે વાશતે પંચમી વીભગતીમો [illegible] મન ગબનાને ઠેકાંણે [illegible] પવન ગબના ઇઆને "પુરશથી અથવા પુરશ થકી,, કરીનેબી વાપરેતો તેથી અશલ મતલબમો ફેરફાર થતો નથી પંણ કેટલેએક ઠેકાંણે પેહલવીનાં પુશતકોમો વીભગતીઓ બે કાએદે વાપરેલીઓછે તેથી અસલ મતલબ શહમજવાને મુશકેલ પડેછે એવીરો વધારે ખોલાશો દીબાચામો વાંચેઆથી મલંમ પડશે.

અનેકવચન·

પરથમા· [illegible] ગબનાંન પુરશો·

દવીતીઆ· [illegible] અંન ગબનાંન પુરશોને·

તરતીઆ· [illegible] ગબનાંન પુરશોએ·

ચતુરથી· [illegible] અંન ગબનાંન પુરશોવાસ્તે પુરશોનેવાસ્તે।

પંચમી· [illegible] મન ગબનાંન પુરશોથી–થકી·

ષષટી· [illegible] ગબનાંન પુરશોનો–ની–નુ·

સપતમી· [illegible] દેન ગબનાંન પુરશોમાં–મો–એ·

સંબોધન· [illegible] ઓ એ ગબનાંન હે-ઓ-અરે-એ-પુરશો·

અશતરીલીંગ·

એકવચન·

પરથમા· [illegible] નારીક અસતરી·

અનેકવચન·

પરથમા· [illegible] નારીકાંન અસતરીઓ·

બાકીની વીભગતીઓ પુલીંગ પરમાંણેછે.

નપુશકલીંગ.

એકવચન.

પરથમાં. [illegible] આશ શરાબ.

અનેકવચન.

પરથમાં. [illegible] આશાંન શરાબો.

બાકીની વીભગતીઓ પુલીંગ પરમાંણેછે.

ગુણ વીશેશન.

ગુણ વીશેશન એક શબદછે કે જે નાંમોને તેમનો ગુણ દેખાડવાને જોડેઆમો આવેછે જેમકે [illegible] હેઉબન જરતાબત "અશો જરથોશત".

પેહેલવીનાં ગુણવીશેશનમાં તેહનું રૂપ બદલાઈઆ વગર ગુણ માંન ની તરંણ પરીમીતીઓછે. મુલ પરીમીતીને [illegible] તર જોડેઆથી વીશેશ પરીમીતી થાઈછે. અને વીશેશ પરીમીતીને [illegible] તુંમ જોડઆથી પરાકાશટક પરીમીતી થાઈછે

જેમકે.

[illegible] ફીરોઝગર ફતેહમંદ.

[illegible] ફીરોઝગરતર ઘણો ફતેહમંદ.

[illegible] ફીરોઝગરતુંમ ઘણોજ ફતેહમંદ.

પેહલવી ગુણવીશેશનને બે વચનોછે આઠ વીભગતીઓ ની શાથે.ઍકવચન તથા અનેકવચન જેમકે.

એ ક વ ચ ન.

પ. * [illegible] હલુબન અશો.

* [illegible] હલુબ અથવા હલુબંન એ શબદને માહારા જરથોશતી ભાઈ બંધો અહલુબ અથવા અહલુબંન કરીને વાંચેછે પણ એ શબદ બધાંનાં અરથની રીતી પરમાણે હુ હલુબંન અથવા હલુબ વાંચવાને ઘટતુ ધારૂચ કાંએકે એ શબદનો પરથમ મુલ [illegible] હઅ એ જંનદ અવસતાનાં [illegible] હો અથવા પેહેલવીનાં [illegible] હુ ઈઆને''નેક ભલો પાક અશો,, ઊપરથી લીધેલો છે તે વાશતે હુ ધારૂચકે એ મુલ [illegible] હઅ જેછે તે પેહેલવીનાં [illegible] હુનનો પરથંમ મુલ જે [illegible] હઅ છે તે ઉપરથી [illegible] હલુબન અથવા હલુબ વાંચવાને હુ દરસત ધારૂચ બીજુ એ વીશે વધારે દાખલો જોવો હોએતો પરોફેસર વેસતરગારડે શીલા છાપ ઉપર પેહેલવી બુનદેહશને

દ. [illegible] અંન હલુબન અશોને.

ત. [illegible] હલુબન અશોઈ.

ચ. [illegible] અંન હલુબન અશોવાશ્તે અશોનેવાશ્તે.

પં. [illegible] મન હલુબન અશોથી—થકી.

ષ. * [illegible] હલાઇષ અશોનો—ની—નુ.

સ. [illegible] દેન હલુબન અશોમો—માં—ઈ.

સં. [illegible] ઈ હલુબન હે-ઓ-અરે-ઈ-અશો.

છાપીછે તે કીતાબને છેલે શફે ૮૩ મે શેહનશાહા શાપુર વીશેની જે પેહેલવી તખતી છાપીછે તે તખતીની શતર ૧૦) મીમો [illegible] હુઈ શબ્દ બે વખત આવેલોછે એ ઉપરથીબી વધારે શાબેત થાએચકે પેહેલવીમો હુ જેછે તેહનો અરથ "પાક—અશો—નેક—ભલો,, એ પરમાણે થાએછે અને "ઈ,, જેછે તે માતરે ષષટી વીભગતીની અલામતછે.

* વીદેઆ અરથીઓને જાણવુ જોઈએચ કે પેહેલવીનાં ગુણવીશેશનના શબ્દની ષષટી વીભગતીનાં એક વચનમો પછવાડે [illegible] ષ જોડેછે અને [illegible] બને ઠેકાણે [illegible] આએની મદદ લએછે જેમકે [illegible] હલાએષ "અશોનો-ની-નુ,,.

અનેક વચંન.

પ. [illegible] હલુબાંન અશોઓ.

૬૦ [illegible] અંન હલુબાંન અશોઓને.

ત. [illegible] હલુબાંન અશોઓઈ.

ચ. [illegible] અંન હલુબાંન અશોઓવાશતે અશોઓનેવાશતે

પં. [illegible] મન હલુબાંન અશોઓથી-થકી.

ષ. [illegible] હલુબાંન અશોઓનો—ની—નું.

સ. [illegible] દેન હલુબાંન અશોઓમો-માં-ઈ.

સં. [illegible] ઈ હલુબાંન હે-ઓ-અરે-ઈ-અશોઓ

શંખીઆ વીશેસણ.

પેહલવીમો શંખીઆ વીશેશન નીચે લખેઆ પરમાણેછે

[illegible] અદવક એક [illegible] દુ બે [illegible] સે તરણ

[illegible] ચહાર ચાર [illegible] પનજ પાંચ [illegible] ષષ છ

[illegible] હપ્ત શાત [illegible] હષ્ત આઠ [illegible]।।

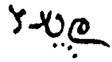
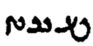
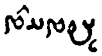
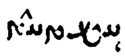
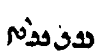
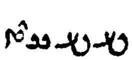
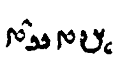
ગુહ નવ [illegible] દહ દશ. જેમકે [illegible] દુ ગબનાં “બે મરદો„ [illegible] [illegible] હપ્ત હનદુગાન “ શાત હીનદોશ્તાંનો „.

મુખીએ શંખીઆ વીશેસણ. કરમ શખીઆ વીશેસણ. તથા શખીઆ રૂપ. જેમકે.

મુખીએ શંખીઆ વીશેસણ.

[illegible]	અદવક.	ઇક.
[illegible] અથવા [illegible]	દુ.	બે.
[illegible]	સે.	તરણ.
[illegible]	ચહાર.	ચાર.
[illegible]	પંનઝ.	પાંચ.
[illegible]	ષષ.	છ.
[illegible]	હપ્ત.	સાત.

હશ્ત.	આઠ.
નુહ.	નવ.
દહ.	દશ.
યાઝદહ.	અગીઆર.
દુઆઝદહ.	બાર.
સીઝદહ.	તેર.
ચાહારદહ.	ચઉદ.
પંનઝદહ.	પનદર.
શાંઝદહ.	શોલ.
હફ્તદહ.	શતર.
હશ્તદહ.	અઢાર.
નુઝદહ.	ઓગણીશ.
બીશત.	વીશ.
સી.	તીશ.

	ચેહેલ·	ચાલીશ·
	પનઝાહ·	પચાશ·
	ષસત·	શાહાઠ·
	હફતાદ·	શીતેર·
	હષતાદ·	હેશી·
	નવદ·	નેવું·
	સદ·	શો·
	દોસદ·	બશો·
	સેસદ·	તરણશો·
	ચહારસ·દ	ચારશો·
	પનઝસદ·	પાંનશો·
	ષશસદ·	છહશો·
	હફતસદ·	શાતશો·
	હષતસદ·	આઠશો·

[illegible]	નુહસદ.	નવશે.
[illegible]	હઝાર.	હજાર.

કરમ શંખીઆ વીશેસણ.

[illegible]	પરદુમ.	પેહેલો-પેહેલી-પેહેલું.
[illegible]	દદીગર.	બીજો—જી—જું.
[illegible]	સદીગર.	તરીજો—જી—જું.
[illegible]	ચાહારમ.	ચોથો—થી—થું.
[illegible]	પંનઝુમ.	પાંચમો—મી—મુ.
[illegible]	ષષુમ	છઠો—ઠી—ઠુ.
[illegible]	હફતુંમ	શાતમો—મી—મુ.
[illegible]	હષતુંમ.	આઠમો-મી—મુ.
[illegible]	નહુમ.	નવમો—મી—મુ.
[illegible]	દહુમ.	દશમો—મી—મુ.

[illegible]	યાઝદહુંમ.	અગીઆરમો-મી-મું.
[illegible]	દુઆઝદહુંમ.	બારમો-મી--મું.
[illegible]	સીઝદહુંમ.	તેરમો—મી—મું.
[illegible]	ચાહારદહુંમ.	ચઉદમો-મી—મું.
[illegible]	પાંઝદહુમ.	પંદરમો-મી—મું.
[illegible]	ષાંઝદહુમ.	શોલમો-મી—મું.
[illegible]	હફતદહુમ.	સતરમો—મી—મું.
[illegible]	હષ્તદહુંમ.	અઠારમો-મી—મું.
[illegible]	નુંઝદહુમ.	ઓગણીસમો-મી-મું.
[illegible]	બીસતુંમ.	વીસમો—મી—મું.
[illegible]	સીઉમ.	તીસમો—મી-મું.
[illegible]	ચહલુમ.	ચાલીસમો—મી—મું.
[illegible]	પનઝાહુંમ.	પચાસમો—મી—મું.
[illegible]	ષસતુંમ.	સાહઠમો—મી—મું.

[illegible]	હફતાદુમ.	શીતેરમો—મી—મું.
[illegible]	હશતાદુમ.	હેશીમો—મી—મું.
[illegible]	નવદુમ.	નેવુંમો—મી—મું.
[illegible]	સદુમ.	એકશોમો—મી—મું.
[illegible]	દુઈસતુંમ.	બશોમો—મી—મું.
[illegible]	સેસદુમ.	તરણશોમો—મી—મું.
[illegible]	ચાહારસદુમ.	ચારશોમો—મી—મું.
[illegible]	પંઝસદુમ.	પાંનશોમો—મી—મું.
[illegible]	ષષસદુમ.	છશોમો—મી—મું.
[illegible]	હફતસદુમ.	સાતશોમો—મી—મું.
[illegible]	હશતસદુમ.	આઠશોમો—મી—મું.
[illegible]	નુંહસદુમ.	નવશોમો—મી—મું.
[illegible]	હજાર.	હજારમો—મી—મું.

સંખીઆ ૩૫.

[illegible]	૧	[illegible]	આઇદીક.
[illegible]	૨	[illegible]	તલીન.
[illegible]	૩	[illegible]	તલતા.
[illegible]	૪	[illegible]	અરબા.
[illegible]	૫	[illegible]	હુંમબીઆ.
[illegible]	૬	[illegible]	ષતા.
[illegible]	૭	[illegible]	ષબા.
[illegible]	૮	[illegible]	તુમીઆ.
[illegible]	૯	[illegible]	તષા.
[illegible]	૧૦	[illegible]	અસરીઆ.
[illegible]	૧૧	[illegible]	અસરીઆ આઇદીક.
[illegible]	૧૨	[illegible]	અસરીઆ તલીન.
[illegible]	૧૩	[illegible]	અસરીઆ તલતા.

[illegible]	૧૪	[illegible]	અસરીઆ અરબા·
[illegible]	૧૫	[illegible]	અસરીઆ હુમષીઆ
[illegible]	૧૬	[illegible]	અસરીઆ ષતા·
[illegible]	૧૭	[illegible]	અસરીઆ ષબા·
[illegible]	૧૮	[illegible]	અસરીઆ તુમીઆ·
[illegible]	૧૯	[illegible]	અસરીઆ તષા·
[illegible]	૨૦	[illegible]	૨·
[illegible]	૩૦	[illegible]	૨૬·
[illegible]	૪૦	[illegible]	ચેહલ·
[illegible]	૫૦	[illegible]	પંઝાહ·
[illegible]	૬૦	[illegible]	ષસત·
[illegible]	૭૦	[illegible]	હફતાદ·
[illegible]	૮૦	[illegible]	હશ્તાદ·
[illegible]	૯૦	[illegible]	નવદ·

کا کاو	૧૦૦	کاو દરજ·
سلک	૨૦૦	سلک દોરજ·
سلک	૩૦૦	سلک સોરજ·
کا_سسس	૪૦૦	کا_سسس ચાહાર રજ·
کاسسسس	૫૦૦	کا_سسسس પંઝરજ·
کا_سسس_سس کا	૬૦૦	کا_سسس_سس બીબરજ·
کا_سسس_سسسس کا	૭૦૦	کا_سسس_سسسس હપ્તરજ·
کا_سسسس_سسسس کا	૮૦૦	کا_سسسس_سسسس હશ્તરજ·
کا_سسسس_سسسسس کا	૯૦૦	کا_سسسس_سسسسس નુંહરજ·
ولے ولاو	૧૦૦૦	ولے રગ·

સરવ નાંમો.

સરવનાંમ ૬ક શબદછે કે જે નાંમને બદલે કાંમમાં આવેછે·

સરવનાંમો તરંણ પરકારનાંછે પુરશસરવનાંમ· સંબં
ધી સરવનાંમ· અને દરશક સરવનાંમ·

પુરૂશ સરવનાંમો.

પેહેલવીમાં પાંચ પુરૂશ સરવનાંમોછે જેમકે.

	એકવચન.		અનેકવચન.	
પરથમ પુરૂશ.	[illegible] ૨.	હું.	[illegible] રમંન.	હમો.
દવીતીઅ પુરૂશ.	[illegible] રક.	તું.	[illegible] રકુમ.	તમો.
તરતીઅ પુરૂશ.	[illegible] વરમન	તે.	[illegible] વરમંષાંન.	તેઓ.

જાંણવું કે પેહેલવીનાં તરતીઆ પુરૂશનાં સરવ નાંમોનાં બંધે વચનોમાં લીંગોનો તફાવત માલુમ પડતો નથી. પણ તેઓ જે મીસાલે ફારસીનાં એક વચનનનાં તરણડે લીંગોમાં او ઊ એટલે "તે" અને બહુ વચનનાં તરણડે લીંગોમો ایشان ઈષાંન "તેઓ" કરીને વાપરેછે. તેહજ મીસાલે હંમેશાં પેહેલવીનાં વાકએમો બી વપરાએછે. જેમકે [illegible] વરમંન એટલે "તે અથવા પેલો—પેલી—પેલું" [illegible] વરમનષાંન "તેઓ અથવા પેલાવો—પેલીઓ—પેલાં" .

પુરશ સરવનાંમોમાં પુરશો·વચનો·લીંગો· અને વીભકતીઓ હોઇછે·

પેહેલવીનાં નાંમો અને ગુણવીશેશણોની વીભકતીઓને * શબદ ઇઓગીની મદદ આપેછે તેજ પરમાંણે સરવનાંમોનેબી આપેછે·જેમકે·

પરથમ પુરશ·

ઇકવચન·

પ·	ɔ ૨·	હું·
દ·	6ʊ + અવમ·	મહને·
ત·	ɔ ૨·	મેં·
ચ·	ɔ ɯ અન ૨·	માહારેવાશતે·

* પેહેલવીમા કેટલાંએક સરવનાંમા બેકાએદે કારકંમ વીભકતીઓમા વાપરેલાછે જેમકે 6ʊ અવંમ "મહને,, ʕʊ અવત "તેહેને,, ઇતીઆદી.

+ દવીતીઆ વીભકતીમા 6ʊ અવમ શબદ વાપરેછે તેહેને ઠેકાંણે ɔ ɯ અંન ર "મહને,, નો શબદ વાપરેતો અસલ મતલબમા ફેર પરતો નથી.

પં.	[illegible]	મન ર.	મારેથી-થકી.
ષ.	[illegible]	રે.	માહારો-રી-રૂ.
સ.	[illegible]	દન ર.	માહારામાં—મો.
સં.	[illegible]	ડ ર.	હે-ઓ-અરે-ડ-હું.

અનેકવચન.

પ.	[illegible]	રમન.	હમો.
દ.	[illegible]	અવમાંન.	હમોને.
ત.	[illegible]	રમન.	હમોડ.
ચ.	[illegible]	અન રમન.	હમારેવાશ્તે.
પં.	[illegible]	મન રમન.	હમારેથી-થકી.
ષ.	[illegible]	રમન.	હમારો-રી-રૂ.
સ.	[illegible]	દન રમન.	હમારામાં-મો.
સં.	[illegible]	ડ રમન.	હે-ઓ-અરે-ડ-હમો

દવીતીઅ પુરૂશ.

એકવચન.

પ.	[illegible]	રક.	તું.
દ.	[illegible]	અવત.	તુંહને.
ત.	[illegible]	રક.	તુંએ.
ચ.	[illegible]	અન રક.	તુંહને-તાહારેવાશ્તે.
પં.	[illegible]	મ'ન રક.	તુથી-થકી.
ષ.	[illegible]	રકે.	તાહારો-રી-રૂ.
સ.	[illegible]	દન રક.	તાહારામો-માં.
સં.	[illegible]	એરક.	હે-ઓ-અરે-એ-તું.

અનેકવચન.

પ.	[illegible]	રકુમ.	તમે-તહમો.
દ.	[illegible]	અન રકુમ.	તહમોને.
ત.	[illegible]	રકુમ.	તહમોએ.

ચ.	[illegible]	અન રકુમ.	તહમારેવાશતે.
પં.	[illegible]	મન રકુમ.	તહમોથી–થકી.
ષ.	[illegible]	રકુમ.	તહમારો–રી–રૂ.
સ.	[illegible]	દેન રકુમ.	તાહારામો–માં.
સં.	[illegible]	ઈ રકુમ.	હે-ઓ-અરે-ઈ-તહમો.

તરતીઅ પુરૂશ.

·ઈકવચન·

પ.	[illegible]	વરમન.	તે.
દ.	[illegible]	અવષ.	તેહેને.
ત.	[illegible]	વરમન.	તેઈ.
ચ.	[illegible]	અન વરમન.	તેહેણે.
પં.	[illegible]	મન વરમન.	તેહેણેથી–થકી.
ષ.	[illegible]	વરમને.	તેહનો–ની–નુ.
સ.	[illegible]	દેન વરમન.	તેહનાંમાં–મો.
સં.	[illegible]	ઈ વરમન.	હે ઓ અરે ઈ તે.

અનેકવચન.

પ્ર. [illegible] વરમનષાંન. તેઓ.

દ્ર. [illegible] અન વરમનષાંન. તેઓને.

ત્ર. [illegible] વરમનષાંન. તેઓ-ઈ.

ચ. [illegible] અન વરમનષાંન. તેઓણુ વાશતે.

પં. [illegible] મન વરમનષાંન. તેઓથી-થકી.

ષ. [illegible] વરમનષાંન. તેઓનો-ની-નુ.

સ. [illegible] દેન વરમનષાંન. તેઓમાં-મો.

સં. [illegible] ઈ વરમનષાંન. હે-ઓ-અરે-ઈ-તેઓ.

શંમબધી સરવનાંમ.

[illegible] મવન. જેકે—કે.

પરશનાથક સરવનાંમ.

[illegible] અદમત કોણ.

દરશાક સરવનાંમ.

એકવચન.			અનેકવચન.		
[illegible]	જકુ.	તે.	[illegible]	જકાંન.	તેઓ.
[illegible]	દકુ.	તે.	[illegible]	દકાંન.	તેઓ.

[illegible] ગુમન. આએ—એ. [illegible] ગુમનઘાંન. એવો.

પરશાપરવાચક શારવનાંમ.

• [illegible] વપષમન. અથવા [illegible] બપષાંમન. "પોતે".

એકવચન.

૧ લો.	[illegible]	ર વપષમન.	હું પોતે.
૨ જો.	[illegible]	રક વપષમન.	તું પોતે.
૩ જો.	[illegible]	વરમન વપષમન.	તે પોતે.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible]	રૂમન વપષમન.	હમો પોતે.
૨ જો.	[illegible]	રકુમ વપષમન.	તહમો પોતે.
૩ જો.	[illegible]	વરમનઘાંન વપષમન.	તેવો પોતે.

કરીઆપદો·

જે પરમાંણે બીજી ભાશાવોમો સકરમક તથા અકરમક કરીઆપદોછે· તેજ પરમાંણે પેહેલવી ભાશામોબીછે·

કરીઆ પદોમો બે વચનોછે·

એકવચન·

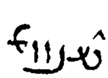
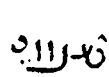
 દાબુનમ· હું આપુચ·

અનેકવચન·

 દાબુનીમ· હમો આપીદ્ચ·

દરેક વચનમાં તરણ પુરશોછે· જેમકે·

એકવચન·

પરથમ પુરશ·		દાબુનમ·	હું આપુચ·
દવતીઅ પુરશ·		દાબુની·	તું આપેચ·
તરતીઅ પુરશ·		દાબુનદ·	તે આપેચ·

અનેકવચન.

પરથમ પુરૂશ. [illegible] દાબુનીમ. હમો આપીઈચ.

દવતીઅ પુરૂશ. [illegible] દાબુનીદ. તહમો આપોચ.

તરતીઅ પુરૂશ. [illegible] દાબુનંનદ. તેવો આપેચ.

બોલાશો—ઘણુંકરીને પેહેલવી ભાશાનાં સરવે શબદ શંઘરહોમાં કરીઆપદો સામાનય અરથમાં વાપરેલાછે. જેમકે. [illegible] દાબુનતન "આપવું" અને માતરે પુરૂશવાચકનાં અનતવરણની જોડની શાથે પરથમ તથા દવીતીઆ પુરૂશનાં અનેકવચનમાં માહારા જોઈઆમો આવેઆછે. જેમકે. [illegible] દાબુનીમ "હમો આપીઈચ" તથા [illegible] દાબુનીદ "તહમો આપોચ". પણ તેજ વખતે થોડાઈક પેહલવી કરીઆપદોનાં ઘણાઈક દાખલાઓ મહને વાકીઆવોમો વપરાએલા મલી આવેઆછે. કે જેહમાં તેવો પુરૂશવાચકનાં અનત વરણની શાથે બરોબર રૂપમાં જોડેલા માલમ પડેઆછે. જેમકે પરથમ. દવીતીઅ. અને તરતીઅ. પુરૂશનાં. ઈકવચન તથા તેવોનાં અનેકવચનની શાથે. જેમકે.

પુરૂશવાચકનાં અંનતવરણની જોડણીઓ.

એકવચન.

૧ લો.	[illegible] [illegible]	હુંમન મ.	હુ છેઊં.
૨ જો.	[illegible] [illegible]	હુંમન ઈ.	તું છે.
૩ જો.	[illegible] [illegible]	હુંમન દ.	તે છે.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible] [illegible]	હુમન ઈમ.	હમે છઈએ.
૨ જો.	[illegible] [illegible]	હુંમન ઈદ.	તમો છોઓ.
૩ જો.	[illegible] [illegible]	હુંમંન નદ.	તેવો છે.

આએ કાએદો બીજા શરવે કાલોને લાગુપડેછે કેજે કાલોમો તે જોડનીઓ વાપરવામો આવેલીઓછે.

હુ ઘણુકરીને પેહલવી વીદેઆરથીઓને ઈઆદ રાખવાને નમનતાઈથી કહુંચ કે જે બીશાલે ફારશીમાં શામાનીએ અરથનો છેહલો અખશર [illegible] ન. કાહડી નાંખેઆથી પુરણ ભુતકાલનાં તરીતીઆ પુરશનો એકવચન બનાવેછે તેજ

બીશાલે પેહેલવીમાંથી શામાનીક અરથનો છેહલોઅખશર I ન. છે તે કાહાડી નાંખેઆથી પુરન ભુતકાલનાં તરીતીઆ પુરશનો ઈકવચન બનાવેછે જેમકે [illegible] દાબુનતન. “આપવું„ અને ભુતકાલ [illegible] દાબુનદ અથવા દાબુનત. “તેણે આપીઊ„.

કરીઆપદોનાં દાખલા પુરશ વાચકનાં અનત વરણની શાથે.

નાંમે કીરીઆપદ.

શામાનીરૂપ [illegible] બાવુંનતન “છેઊ„

વરતમાંન કાલ.

ઈકવચન.

૧ લો.	[illegible]	હુમનમ.	હુંછેઊં.
૨ જો.	[illegible]	હુમની.	તુંછે.
૩ જો.	[illegible]	હુમનદ.	તેછે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] હુંમનીમ. હમે છઉએ.

૨ જો. [illegible] હુમનીદ. તમો છિવો.

૩ જો. [illegible] હુંમનંનદ. તેવોછે.

સંશીઅવાચક ભુતકાલ.

થએઓ હોતે. અથવા હતે.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન જાનુંનતમ. હુ થએઓ હોતે.

૨ જો. [illegible] માંનજાનુનતી. તું થએઓ હોતે.

૩ જો. [illegible] માંન જાનુનદ. તે થએઓ હોતે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] માંનજાનુંનતીમ. હમે થએઆ હોતે.

૨ જો. [illegible] માંનજાનુનતીદ. તમો થએઆ હોતે.

૩ જો. [illegible] માંનજાનુંનતંદ. તેઓથએઆ હોતે.

અમીશરીત ભુતકાલ.

હતો.

ઐકવચન.

૧ લો.	[illegible]. જાણુંનતમ.	હું હતો.
૨ જો.	[illegible]. જાણુનતી.	તું હતો.
૩ જો.	[illegible]. જાણુનદ.	તે હતો.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible]. જાણુનતીમ.	હમે હતા.
૨ જો.	[illegible]. જાણુંનતીદ.	તમો હતા.
૩ જો.	[illegible]. જાણુનંનદ.	તેઓ હતા.

મીશરીત ભુતકાલ.

થઈઓચ અથવા થાઈલો છેઊ.

ઐકવચન.

૧ લો.	[illegible]. જાણુંનદહુમનમ	હું થઈઓચ.

૨ જો. • [illegible] જાણુંનદહુંમની. તું થઈ આય.

૩ જો: [illegible] જાણુંનદહુંમનદ. તે થઈ આય.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] જાણુંનદહુંમનીમ. હમે થઈ આય.

૨ જો. [illegible] જાણુંનદહુંમનીદ. તમો થઈ આય.

૩ જો. [illegible] જાણુંનદહુમનંનદ. તેઓ થઈ આય.

પરથમ ભવીશયકાલ.

થસ અથવા હોશ.

ઈકવચન.

૧ લો. [illegible] બંના જાણુનમ. હું થશ.

૨ જો. [illegible] બના જાણુંની. તુ થશે.

૩ જો. [illegible] બના જાણુનદ. તે થશે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] બના જાણુંનીમ. હમો થશું.

૨ જો. [illegible] બના જ઼ાનુનીદ· તમો થશો·

૩ જો. [illegible] બના જ઼ાનુનંનદ· તેઓ થશે·

બીજો ભવીશ્યકાલ.

થઈશ અથવા હોઈશ·

એકવચન.

૧ લો. [illegible] બુનબુનમજ઼ાનુનદ· હું થઈશ·

૨ જો. [illegible] બુનબુનીજ઼ાનુનદ. તું થશે·

૩ જો. [illegible] બુનબુનદજ઼ાનુનદ· તે થશે·

અનેકવચન·

૧ લો. [illegible] બુનબુનીમ જ઼ાનુનદ· હમે થઈશું·

૨ જો. [illegible] બુનબુનીદ જ઼ાનુંનદ· તમો થાશો·

૩ જો. [illegible] બુનબુનદ જ઼ાનુંનદ· તેઓ થશે·

આગના રૂપ.

થવા દે·

એકવચન·

૧ લો· [illegible] બના જાનુનમ· મહને થવાદે·

૨ જો· [illegible] બના જાનુન· તું થા·

૩ જો· [illegible] બના જાનુનદ· તેહેને થવાદે·

અનેકવચન·

૧ લો· [illegible] બના જાનુંનીમ· હમુને થવાદે·

૨ જો· [illegible] બના જાનુંનીદ· તહમો થાવો·

૩ જો· [illegible] બના જાનુનંનદ· તેઓને થવાદે·

સથીતી આગનાં રૂપ·

હમેશાં રેહેવા દે·

એકવચન·

૧ લો· [illegible] માંન જાનુંનમ· મહને હમેશાં રેહુવાદે·

૨ જો. [illegible] માંન જાગુન. તું હમેશાં રેહે.

૩ જો. [illegible] માંન જાગુંનદ. તેહને હમેશાં રેહવા દે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન જાગુંનીમ. હમુને હમેશાંરેહવા દેવો

૨ જો. [illegible] માંન જાગુંનીદ. તમો હમેશાં રેહવો.

૩ જો. [illegible] માંનજાગુંનંનદ. તેઓને હમેશાંરેહવાદેવો

અનીઅમીત કાલ.

હોઊ અથવા થાઊ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] જાગુનમ. હું હોઊ.

૨ જો. [illegible] જાગુની. તું હોએ.

૩ જો. [illegible] જાગુંનદ. તે હોએ.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] જાગુનીમ. હમો હોઈએ.

૨ જો.	[illegible] જાણુંનીદ.	તમો હોવો.
૩ જો.	[illegible] જાણુંનંનદ..	તેઓ હોય.

નીશેધ રૂપ.

ના રેહેવા દે.

એકવચન.

૧ લો.	[illegible] અર જાણુનમ.	મહને ના રેહેવા દે.
૨ જો.	[illegible] અર જાણુંન.	તું ના રેહે.
૩ જો.	[illegible] અર જાણુંનદ.	તેહેને ના રેહેવા દે.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible] અર જાણુનીમ.	હમુને ના રેહેવા દવો.
૨ જો.	[illegible] અર જાણુંનીદ.	તહમો ના રેહેવો.
૩ જો.	[illegible] અર જાણુંનંનદ.	તેઓને ના રેહેવા દેવો

કરૂદનતો.

વરતમાંન.	[illegible] જાણુનાંન.	થતો અથવા હોતો.
ભુત.	[illegible] જાણુનદે.	થયલો–થયઓ–હોયઓ.

શામાનીએ રૂપ [illegible] વજરૂનતન "થવુ,"

કર મણીવાચક અથ્રથાપવાને વાપરેછે.

વરતમાંન કાલ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન વજરૂનમ. હું છેઊ.

૨ જો. [illegible] માંન વજરૂની. તુ છે.

૩ જો. [illegible] માંન વજરૂનદ. તે છે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન વજરૂનીમ. હમે છેઈએ.

૨ જો. [illegible] માંન વજરૂનીદ. તમો છેઓ.

૩ જો. [illegible] માંન વજરૂનંનદ. તેઓછે.

અમશારીત ભુતકાલ.

હતો અથવા થતો.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] વજરૂનતમ. હું હતો.

૨ જો. [illegible] વજરનતી. તું હતો.

૩ જો. [illegible] વજરનદ. તે હતો.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] વજરનતીમ. હમે હતા.

૨ જો. [illegible] વજરનતીદ. તમે હતા.

૩ જો. [illegible] વજરનતંનદ. તેઓ હતા.

બીજારીત ભુતકાલ.

થએઓ છુઊ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] વજરનદ હુંમનમ. હું થએઓ છુઊ.

૨ જો. [illegible] વજરનદ હુંમની. તું થએઓ છુ.

૩ જો. [illegible] વજરનદ હુમનદ. તે થએઓ છે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] વજરનદ હુંમનીમ. હમે થએઆ છુઈએ

૨ જો. [illegible] વજરનદ હુંમનીદ. તમો થએઆ છુઓ.

૩જો. [illegible] વજરનદ હુંમનંનદ. તેઓ થઈ આછે.

અપુરણ ભુતકાલ.

થતો હતો.

એકવચન.

૧લો. [illegible] માંન વજરનતમ. હું થતો હતો.

૨જો. [illegible] માંન વજરનતી. તું થતો હતો.

૩જો. [illegible] માંન વજરનદ. તે થતો હતો.

અનેકવચન.

૧લો. [illegible] માંન વજરનતીમ. હમે થતા હતા.

૨જો. [illegible] માંન વજરનતીદ. તમો થતા હતા.

૩જો. [illegible] માંન જરનતનદ. તેઓ થતા હતા.

શંશેઆરથ ભુતકાલ.

થઓ હોઊ.

એકવચન.

૧ [illegible] માંન વજરનદ[illegible]નમ. હું થઈઓ હોઊ.

૨ [illegible] માંનવજરનદજાનુંની· તું થઈઓ હોઈ·

૩ [illegible] માંનવજરનદજાનુનદ· તે થઈઓ હોઈ·

અનેકવચન·

૧ [illegible] માંનવજરનદજાનુંનીમ· હમો થઈઆ હોઈઈ

૨ [illegible] માંનવજરનદજાનુનીદ· તમો થઈઆ હોઈ

૩ [illegible] માંનવજરનદજાનુનંદ· તેવો થઈઆ હોઈ

પુરવ ઊપસીધ અથવા ભુત ભુતકાલ·

થઈઓ હતો અથવા થાઈલો હતો·

એકવચન·

૧ લો· [illegible] વજરનદજાનુનતમ· હું થઈઓ હતો·

૨ જો· [illegible] વજરનદજાનુનતી· તું થઈઓ હતો·

૩ જો· [illegible] વજરનદજાનુંનદ· તે થઈઓ હતો·

અનેકવચન·

૧ લો· [illegible] વજરનદજાનુનતીમ· હમે થઈઆ હતા·

૨ જો· [illegible] વજરનદજાણુનતીદ· તમે થઈઆ હતા·

૩ જો· [illegible] વજરનદજાણુનતંનદ· તેવો થઈઆ હતા

પરથમ ભવીશકાલ·

થશ·

ફકવચન·

૧ લો· [illegible] બના વજરનમ· હું થસ·

૨ જો· [illegible] બના વજરની· તું થસે·

૩ જો· [illegible] બના વજરનદ· તે થસે·

અનેકવચન·

૧ લો· [illegible] બના વજરનીમ· હમો થઈશું·

૨ જો· [illegible] બના વજરનીદ· તહમો થસો·

૩ જો· [illegible] બના વજરનનદ· તેઓ થસે·

બીજો ભવીશકાલ·

"થઈશ"

ફકવચન·

૧ લો· [illegible] ખુનખુનમ વજરનદ હું થઈસ·

૨ જો. [illegible] ખુનષુની વજરનદ. તુ થશે.

૩ જો. [illegible] ખુનષુનદ વજરનદ. તે થશે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] ખુનષુનીમ વજરનદ. હમો થઈશું.

૨ જો. [illegible] ખુનષુનીદ વજરનદ. તમો થશો.

૩ જો. [illegible] ખુનષુનંનદ વજરનદ. તેઓ થશે.

મીશરીત ભવીશકાલ.

થ ઈ રે હ સ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] વજરનદ જાનુંનમ. હું થઈરેહસ.

૨ જો. [illegible] વજરનદ જાનુની. તું થઈરેહેસે.

૩ જો. [illegible] વજરનદ જાનુનદ. તે થઈરેહેસે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] વજરનદ જાનુંનીમ. હમે થઈ રેહેશું.

૨ જો· [illegible] વજરનદ જાણુનીદ· તમો થઇ રેહેસો·

૩ જો· [illegible] વજરનદ જાણુનંનદ· તેઓ થઇરેહેસે

આગનીઆ રૂપ·

થ વા દે·

એકવચન·

૧ લો· [illegible] બના વજરનમ· મહને થવાદે·

૨ જો· [illegible] બના વજરન· તું થા· અથવા થાવું·

૩ જો· [illegible] બના વજરનદ· તેહને થવાદે·

અનેકવચન·

૧ લો· [illegible] બના વજરનીમ· હમોને થવા દેવો·

૨ જો· [illegible] બના વજરનીદ· તહમો થાઓ·

૩ જો· [illegible] બના વજરનંનદ· તેઓને થવાદેવો·

અસથીતી આગનાં રૂપ·

હંમેશાં થવા દે·

એકવચન·

[illegible] માંનવજરનદજાણુનમ· મહને હમેશાં થવાદે

[illegible] માંનવજરનદ જાણુંની· તું હમેશાં થા·

[illegible] માંનવજરનદ જાણુંનદ·તેહેને હમેશાં થવાદે

અનેકવચન·

[illegible] માંનવજરનદજાણુનીમ·હમુનેહમેશાંથવાદેવો

[illegible] માંનવજરનદજાણુનીદ·તમો હમેશાં થાઓ·

[illegible] માંનવજરનદજાણુનંનદ·તેવાનેહમેશાંથવાદેવા

અનેમીતકાલ.

હોઊ અથવા થાઊ·

એકવચન·

૧ લો· [illegible] વજરનમ· હુ હોઊ અથવા થાઊ·

૨ જો· [illegible] વજરની· તું હોય અથવા થાય·

૩ જો· [illegible] વજરનદ· તે હોય અથવા થાય·

અનેકવચન·

૧ લો· [illegible] વજરનીમ· હમે હોઈએ અથવા થાઈએ·

૨ જો. [illegible] વજરનીદ. તમો હોઓ અથવા થાઓ.

૩ જો. [illegible] વજરનંનદ. તેઓ હોઈ અથવા થાઈ.

નીશેધ રૂપ.

ના થ વા દે

એકવચન.

૧ લો. [illegible] અર વંજરનમ. મહને નાથવાદે.

૨ જો. [illegible] અર વજરન. તું નાથા.

૩ જો. [illegible] અર વજરનદ. તેહેને નાથવાદે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] અર વજરનીમ. હમુને નાથવાદેવો.

૨ જો. [illegible] અર વજરનીદ. તહમો નાથાઓ.

૩ જો. [illegible] અર વજરનંનદ. તેઓને નાથવાદેવો

ક રૂ દં ન તો.

વરતમાન. [illegible] વજરનાંન. થતો અથવા હોતો.

ભુત. خواهد شد ખાહદશુદ અથવા ખાહદબુદ. થઈઓ-હોઈઓ-થઈલો-અથવા હોઈલો.

અપુરણ ક્રીઆપદો.

સામાન્યરૂપ. بودن બુદન અથવા هستن હસતન.

થવું અથવા હોવું.

નીરદેશ રૂપ.

વરતમાન કાળ.

છે ઊ .

એકવચન.

૧ લો.	هستم	હસ્તમ.	હું છઉ.
૨ જો.	هستی	હસ્તી.	તું છે.
૩ જો.	هست	હસ્ત.	તે છે.

અનેકવચન.

૧ લો.	هستیم	હસ્તીમ.	હમો છઈએ.

૨ જો.	همنید	હુમનીદ.	તહમો છુઓ.
૩ જો.	همنند	હુંમનંનદ.	તેઓ છે.

એકવચન.

૧ લો.	هستم	હસતંમ.	હું છેઊ.
૨ જો.	هستی	હસતી.	તું છે.
૩ જો.	هست	હસતં.	તે છે.

અનેકવચન.

૧ લો.	هستیم	હસતીમ.	હોમો છેઈએ.
૨ જો.	هستید	હસતીદ.	તહમો છુઓ.
૩ જો.	هستند	હસતનદ.	તેઓ છે.

કરીઆપદોનાં દાખલાવો પુરશવાચકનાં અનતવરાણનો શાથે.

અકરમક કીરીઆપદ.

મુલ [illegible] ના શામાનીયરપ [illegible] ગુજશતંન બોલવું.

નીરદેશ રૂપ.

વ ર ત માં ન કા લ.

બો લું છ.

એકવચન.

૧ લો.	میگویم	માંન ગુયમ.	હું બોલુછ.
૨ જો.	میگوئی	માંન ગુઈ.	તું બોલેછ.
૩ જો.	میگوید	માંન ગુયદ.	તે બોલેછ.

અનેકવચન.

૧ લો.	میگوئیم	માંન ગુયીમ.	હમે બોલીએછ.
૨ જો.	میگوئید	માંન ગુયીદ.	તમો બોલોછ.
૩ જો.	میگویند	માંન ગુયંનદ.	તેઓ બોલેછ.

અમીશરીત ભુતકાલ.

બો લી ઓ.

એકવચન.

૧ લો.	گفتم	ગુફતમ.	હુ બોલીઓ.
૨ જો.	گفتی	ગુફતી.	તું બોલીઓ.

૩ જો.	گفت	ગુફ્ત.	તે બોલીઓ.

અનેકવચન.

૧ લો.	گفتیم	ગુફ્તીમ.	હમે બોલીઆ.
૨ જો.	گفتید	ગુફ્તીદ.	તમો બોલીઆ.
૩ જો.	گفتند	ગુફ્તંનદ.	તેઓ બોલીઆ.

મીશરીત ભુતકાલ.

બો લી ઓ છુ ઉ.

એકવચન.

૧ લો.	گفته‌ام	ગુફ્ત હુંમનમ.	હું બોલીઓ છુઉ.
૨ જો.	گفته‌ای	ગુફ્ત હુંમની.	તું બોલીઓ છે.
૩ જો.	گفته‌است	ગુફ્ત હુંમનદ.	તે બોલીઓ છે.

અનેકવચન.

૧ લો.	گفته‌ایم	ગુફ્ત હુંમનીમ.	હમે બોલીઆ છુઇહ.
૨ જો.	گفته‌اید	ગુફ્ત હુંમનીદ.	તમો બોલીઆ છોવો.
૩ જો.	گفته‌اند	ગુફ્ત હુંમનંનદ.	તેઓ બોલીઆ છે.

અપુરણ ભુતકાલ.

બો લ તો હ તો.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન ગુપ્તમ. હું બોલતો હતો.

૨ જો. [illegible] માંન ગુપ્તી. તું બોલતો હતો.

૩ જો. [illegible] માંન ગુપ્ત. તે બોલતો હતો.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન ગુપ્તીમ. હમે બોલતા હતા.

૨ જો. [illegible] માંન ગુપ્તીદ. તમો બોલતા હતા.

૩ જો. [illegible] માંન ગુપ્તંનદ. તેઓ બોલતા હતા.

સંશયારથ ભુતકાલ.

બોલતો થએઓ હોઊ.

એકવચન.

[illegible] માન ગુપ્ત જાનુનમ. હું બોલતો થએઓ હોઊ

[illegible] માન ગુપ્ત જાનુંની. તું બોલતો થએઓ હોએ;

[illegible]માંન ગુપ્ત જાણુનદ• તે બોલતો થએઓ હોઈ•

અનેકવચન•

[illegible]માંન ગુપ્ત જાણુનીમ•હમે બોલતા થઆ હોઈએ

[illegible]માંન ગુપ્ત જાણુનીદ•તમો બોલતા થઆ હોવો

[illegible]માંન ગુપ્ત જાણુનંનદ•તેઓ બોલતા થઆ હોઈ

પુરવ ઊપસીધ અથવા ભુત ભુતકાલ•

બોલીઓ હતો•

ઈકવચન•

૧ લો• [illegible] ગુપ્ત જાણુનતમ•હું બોલીઓ હતો•

૨ જો• [illegible] ગુપ્ત જાણુનતી• તું બોલીઓ હતો•

૩ જો• [illegible] ગુપ્ત જાણુનદ• તે બોલીઓ હતો•

અનેકવચન•

૧ લો• [illegible] ગુપ્ત જાણુનતીમ•હમો બોલીઆ હતા•

૨ જો• [illegible] ગુપ્ત જાણુનતીદ•તમો બોલીઆ હતા•

૩ જો• [illegible] ગુપ્ત જાણુનતંનદ•તેઓ બોલીઆ હતા

પેહેલો ભવીશ કાલ.

બોલસ.

એકવચન.

૧ લો.	[illegible]	બના ગુયમ.	હું બોલસ.
૨ જો.	[illegible]	બના ગુઈ.	તું બોલસે.
૩ જો.	[illegible]	બના ગુયદ.	તે બોલસે.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible]	બના ગુયીમ.	હમો બોલસુ.
૨ જો.	[illegible]	બના ગુયીદ.	તમો બોલસો.
૩ જો.	[illegible]	બના ગુયંનદ.	તેઓ બોલસે.

બીજો ભવીશ કાલ.

બોલસ અથવા બોલીશ.

એકવચન.

૧ લો.	[illegible]	બુનખુનમ ગુફ્ત.	હું બોલસ.
૨ જો.	[illegible]	બુનખુની ગુફ્ત.	તું બોલસે.

૩ જો. [illegible] ખુનખુનદ ગુપ્ત. તે બોલસે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] ખુનખુનીમ ગુપ્ત. હમો બોલસું.

૨ જો. [illegible] ખુનખુનીદ ગુપ્ત. તમો બોલસો.

૩ જો. [illegible] ખુનખુનંનદ ગુપ્ત. તેઓ બોલસે.

મીશરીત ભવીશકાલ.

બોલી રેહેસ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] ગુપ્ત જાનુનમ. હું બોલી રેહેસ.

૨ જો. [illegible] ગુપ્ત જાનુની. તું બોલી રેહેસે.

૩ જો. [illegible] ગુપ્ત જાનુનદ. તે બોલી રેહેસે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] ગુપ્ત જાનુનીમ. હમો બોલી રેહેસું.

૨ જો. [illegible] ગુપ્ત જાનુનીદ. તમો બોલી રેહેસો.

૩ જો. [illegible] ગુપ્ત જાનુનંનદ. તેઓ બોલી રેહેસે.

આગના રૂપ.

બોલવા દે.

ઍકવચન.

૧ લો.	[illegible]	બના ગુયમ.	મહને બોલવા દે.
૨ જો.	[illegible]	બના ગુ.	બોલતું અથવા તું બોલ
૩ જો.	[illegible]	બના ગુયદ.	તેહને બોલવા દે.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible]	બના ગુયીમ.	હમોને બોલવા દે.
૨ જો.	[illegible]	બના ગુયીદ.	બોલો તમો—તહમો બોલો.
૩ જો.	[illegible]	બના ગુયંનદ.	તેઓને બોલવા દે.

અસથીતી આગના રૂપ.

હમેશાં બોલવા દે.

ઍકવચન.

[illegible] માંન ગુફત જાગુનમ. મહને હમેશાં બોલવા દે.

[illegible] માંન ગુફત જાગુની. તું હમેશાં બોલ.

[illegible] માંન ગુફ્ત જાનુનદ. તેહેને હમેશાંબોલવાદે.

અનેકવચન.

[illegible] માંન ગુફ્તજાનુનીમ. હમોને હમેશાં બોલવાદે

[illegible] માંન ગુફ્તજાનુનીદ. તહમો હમેશાં બોલો.

[illegible] માંન ગુફ્તજાનુનંનદ. તેઓને હમેશાંબોલવાદે

અનેમીતકાલ.

બોલુ.

એકવચન.

૧ લો.	[illegible]	ગુયમ.	હું બોલું.
૨ જો.	[illegible]	ગુઈ.	તું બોલે.
૩ જો.	[illegible]	ગુયદ.	તે બોલે.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible]	ગુયીમ.	હમો બોલીએ.
૨ જો.	[illegible]	ગુયીદ.	તમો બોલો.
૩ જો.	[illegible]	ગુયંનદ.	તેઓ બોલે.

ક રૂ દં ન તો·

વરતમાંન· گویان ગુયાંન તથા گوینده ગુઇનદે બોલતો·

ભુત· گفته ગુફતે બોલીઓ અથવા બોલેલો·

સરવે કાલોમો વીધાઅરથને مگذ અર અથવા અઙી ત થા مگذ લા અથવા مگذ રા શબદની આગલ જોડેઆથી નીશેધારથક કરીઆપદો બનેલાછે·

નીશેધ રૂપ.

ના બોલવાદે·

ઍકવચન·

૧ લો· مرا مگذ અર ગુયમ· મહને ના બોલવા દે

૨ જો· را مگذ અર ગુ· તું ના બોલ·

૩ જો· ورا مگذ અર ગુયદ· તેહને ના બોલવા દે

અનેકવચન·

૧ લો· مارا مگذ અર ગુયીમ· હમોને ના બોલવા દેવાં

૨ જો· [illegible] અર ગુયીદ· તમો ના બોલો·

૩ જો· [illegible] અર ગુયંનદ· તેઓનેનાબોલવાદેવો

સકરમક ક્રીરીઆપદ·

મુલ [illegible] વાગુ·ઞામાનીઅ ૩૫ [illegible] વાગુનતન“કરવું„

વરતમાંન કાલ·

કરછેઉ અથવા કરચ·

ઍકવચન·

૧ લો· [illegible] માંન વાગુનમ· હું કરછેઉ·

૨ જો· [illegible] માંન વાગુની· તું કરેછે·

૩ જો· [illegible] માંન વાગુનદ· તે કરેછે·

અનેકવચન·

૧ લો· [illegible] માંન વાગુનીમ· હમે કરીઍછેઈઍ·

૨ જો· [illegible] માંન વાગુનીદ· તમો કરોછેઓ·

૩ જો· [illegible] માંન વાગુનંનદ· તેઓ કરેછે·

અમીશરીત ભુતકાળ.

કીધું અથવા કરીઉં:

એકવચન.

૧ લો.	[illegible]	વાગુનતમ.	મે કીધું.
૨ જો.	[illegible]	વાગુનતી.	તેં કીધું.
૩ જો.	[illegible]	વાગુનદ.	તેણે કીધું.

અનેકવચન.

૧ લો.	[illegible]	વાગુનતીમ.	હમે કીધું.
૨ જો.	[illegible]	વાગુનતીદ.	તમે કીધું.
૩ જો.	[illegible]	વાગુનતંનદ.	તેઓએ કીધું.

મીશરીત ભુતકાળ.

કરીઉંછું અથવા કરીઉંચ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] વાગુનદ હુમનમ. મે કરીઉંછું.

૨ જો. [illegible] વાગુનદ હુમની. તેં કરીઉંછું.

૩ જો. [illegible] વાગુનદ હુમનદ. તેણે કરીએછે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] વાગુનદ હુમનીમ. હમે કરીએછે.

૨ જો. [illegible] વાગુનદ હુમનીદ. તમે કરીએછે.

૩ જો. [illegible] વાગુનદ હુમનંનદ. તેઓએ કરીએછે.

અપુરણ ભુતકાલ.

કરતો હતો.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન વાગુનતમ. હું કરતો હતો.

૨ જો. [illegible] માંન વાગુનતી. તું કરતો હતો.

૩ જો. [illegible] માંન વાગુનદ. તે કરતો હતો.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] માંન વાગુનતીમ. હમો કરતા હતા.

૨ જો. [illegible] માંન વાગુનતીદ. તમો કરતા હતા.

૩ જો. [illegible] માંન વાગુનતંનદ. તેઓ કરતા હતા.

સશયારથ ભુતકાલ.

કરતો થઓ હોઊં·

ઈકવચન·

[illegible] માંનવાગુનદ જાનુનમ·હુંકરતોથઈઓ હોઊં

[illegible] માંનવાગુનદ જાનુની·તું કરતોથઈઓ હોઈ·

[illegible] માંનવાગુનદ જાનુનદ·તે કરતો થઈઓ હોઈ·

અનેકવચન·

[illegible] માંનવાગુનદ જાનુનીમ· હમોકરતાથઆહોઈઈ

[illegible] માંનવાગુનદ જાનુનીદ· તમોકરતાથઆહોવો

[illegible] માંનવાગુનદજાનુનંનદ·તેવોકરતાથઆહોઈ

ભુત ભુતકાલ·

કરીઊં હતું–કીધું હતું·

ઈકવચન·

૧ લો· [illegible] વાગુનદ જાનુનતંમ· મે કરીઊં હતું·

૨ જો· [illegible] વાગુનદ જાનુનતી· તેં કરીઊં હતું·

૩ જો. [illegible] વાગુનદ જાગુનદ. તેણે કરીઓં હતું

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] વાગુનદ જાગુનતીમ. હમે કરીઓં હતું

૨ જો. [illegible] વાગુનદ જાગુનતીદ. તમે કરીઓં હતું

૩ જો. [illegible] વાગુનદ જાગુનતંનદ. તેઓએ કરીઓં હતું

પેહેલો ભવીશ કાળ.

કરું અથવા કરસ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] બના વાગુનમ. હું કરું.

૨ જો. [illegible] બના વાગુની. તું કરે.

૩ જો. [illegible] બના વાગુનદ. તે કરે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] બના વાગુનીમ. હમો કરીએ.

૨ જો. [illegible] બના વાગુનીદ. તમો કરો.

૩ જો. [illegible] બના વાગુનંનદ. તેઓ કરે.

બીજો ભવીશ્ય કાલ.

કરસ—કરીસ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] ખુનખુનમ વાગુનદ. હું કરસ.

૨ જો. [illegible] ખુનખુની વાગુનદ. તુ કરસે.

૩ જો. [illegible] ખુનખુનદ વાગુનદ. તે કરસે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] ખુનખુનીમ વાગુનદ. હમો કરસું.

૨ જો. [illegible] ખુનખુનીદ વાગુનદ. તમો કરસો.

૩ જો. [illegible] ખુનખુનંનદ વાગુનદ. તેઓ કરસે.

મીશરીત ભવીશકાલ.

કરી રેહેસ.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] વાગુનદ જાગુનમ. હું કરી રેહેસ.

૨ જો. [illegible] વાગુનદ જાગુની. તું કરી રેહેસે.

૩ જો. [illegible] વાગુનદ જાગુનદ. તે કરી રેહેસે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] વાગુનદ જાગુનીમ. હમો કરી રેહેસું.

૨ જો. [illegible] વાગુનદ જાગુનીદ. તમો કરી રેહેસો.

૩ જો. [illegible] વાગુનદ જાગુનંનદ. તેઓ કરી રેહેસે.

આગના રૂપ.

કરવા દે.

એકવચન.

૧ લો. [illegible] બના વાગુનમ. મહને કરવા દે.

૨ જો. [illegible] બના વાગુ. તું કર અથવા કર તું.

૩ જો. [illegible] બના વાગુનદ. તેહને કરવા દે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] બના વાગુનીમ. હમોને કરવા દે.

૨ જો. [illegible] બના વાગુનીદ. તમો કરો—કરો તમો.

૩ જો. [illegible] બના વાગુનંનદ. તેઓને કરવા દે.

અસતીથી આગના રૂપ.

હમેશાં કરવાદે·

એકવચન·

[illegible] માંનવાગુનદ જ઼ાનુનમ· મહને હમેશાં કરવા દે

[illegible] માંનવાગુનદ જ઼ાનુની· તું હમેશાં કર·

[illegible] માંનવાગુનદ જ઼ાનુનદ· તેહેને હમેશાં કરવા દે

અનેકવચન·

[illegible] માંનવાગુનદ જ઼ાનુનીમ· હમોને હમેશાં કરવા દેવો

[illegible] માંનવાગુનદ જ઼ાનુનીદ· તમો હમેશાં કરો·

[illegible] માંનવાગુનદ જ઼ાનુનંનદ· તેઓને હમેશાં કરવા દેવો

અનેમીતકાલ.

કરૂં

એકવચન·

૧ લો·	[illegible]	વાગુનમ·	હું કરૂં·
૨ જો·	[illegible]	વાગુની·	તું કરે·
૩ જો·	[illegible]	વાગુનદ·	તે કરે·

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] વાગુનીમ. હમો કરીઈ.

૨ જો. [illegible] વાગુનીદ. તમો કરો.

૩ જો. [illegible] વાગુનંનદ. તેવો કરે.

કરદંનતો.

વરતમાંન. [illegible] વાગુનાંન. કરતો અથવા કરતાં.

ભુત. [illegible] વાગુનંનદે. કીધુ-કરેલ-કરેલુ.

નીશેધ રૂપ.

નાકરવાદે.

ઈકવચન.

૧ લો. [illegible] અર વાગુનમ. મહને ના કરવાદે.

૨ જો. [illegible] અર વાગુ. તું ના કર.

૩ જો. [illegible] અર વાગુનદ. તેહને ના કરવાદે.

અનેકવચન.

૧ લો. [illegible] અર વાગુનીમ. હમોને ના કરવાદે

૨ જો. [illegible] અર વાગુનીદ. તમો ના કરો.

૩ જો. [illegible] અર વાગુનંનદ. તેઓનેનાકરવાદે.

સામાન્.ય રૂપનાં શબ્દનો છેલો જોડનીનો અખશર જે હમેસા । ન· છે તેહેને કાહાડી નાંખીઆથી ત ને ઠેકાંણે દ બદલાઇને·અનેમીતકાલ બનેછે. નીચે લખેઆ પરમાંણે·

શામાનીઅરૂપ. [illegible] અરરનતંગ· અનેમીતકાલ. [illegible] અરરનદ

[illegible]	અરંરનતંન·	ધોવું·	[illegible]	અરરનદ·
[illegible]	અન્જરનતંન·	બાંનવું·	[illegible]	અન્જરનદ·
[illegible]	અરપુનતંન·	શીખવું·	[illegible]	અરપુનદ·
[illegible]	બહુનતંન·	કરવું·	[illegible]	બહુનદ·
[illegible]	બહુનસતંન·	રરવું·	[illegible]	બહુનદ·
[illegible]	ખુનખુનતંન·	ચાહવું·	[illegible]	ખુનખુનદ·
[illegible]	ખુનખુનસતંન·	ચાહવું·	[illegible]	ખુનખુનદ·
[illegible]	પસકુનતંન·	કાપવું·	[illegible]	પસકુનદ·
[illegible]	પસહુનતંન·	પાંથરવું·	[illegible]	પસહુનદ·
[illegible]	તખલુનસતંન·	બાંન્જવું·	[illegible]	તખલુનદ·
[illegible]	તતરનતંન·	પરશવું·	[illegible]	તતરનદ·

[illegible]	જમનુંનતંન.	બોલવું.	[illegible]	જમનુંનદ.
[illegible]	જાંમનુંનતન.	બોલવું.	[illegible]	જામનુંનદ.
[illegible]	જકનીમુનસતંન.	ઊભુરેહેવું.	[illegible]	જકનીમુનદ.
[illegible]	ચદરનતંન.	વીનવું.	[illegible]	ચદરનદ.
[illegible]	દાખહુંનસતંન.	હસવું.	[illegible]	દાખહુંનદ.
[illegible]	દદરનતંન.	લઇજવું.	[illegible]	દદરનદ.
[illegible]	દાખુનતંન.	આપવું.	[illegible]	દાખુનદ.

નીદરશનારથ પરદશીત કરીઆરૂપંમ.

ઇઆને કરીઆપદોનાં દાખલાવો.

શામારૂ ૨૫.	[illegible]	ગુફતંન.	બોલવું.
વરતમાંન કાલ.	[illegible]	માંનગુફદ.	તે બોલેચ.
અમીશરીત ભુતકાલ.	[illegible]	ગુફત.	તે બોલીઓ.
મીશરીત ભુતકાલ.	[illegible]	ગુફત હુંમનદ.	તે બોલીઓછે.
અપુરણ ભુતકાલ.	[illegible]	માંનગુફત.	તે બોલતો હતો.

સંશયારથ ભુતકાલ·	[illegible]	માંનગુફતજાનુંનદ·	તેબોલતોથઓહોઈ·
પુરવક્રીપસીધ-ભુતભુતકાલ	[illegible]	ગુફત જનુંનદ·	તે બોલીઓ હતો·
પરથંમ ભવીશકાલ·	[illegible]	બનાગુયદ·	તે બોલસે·
બીજો ભવીશકાલ·	[illegible]	ખુનખુનદ ગુફત·	તે બોલસે·
ત્રીશરીત ભવીશકાલ·	[illegible]	ગુફતજાનુંનદ·	તે બોલી રેહેસે·
આગના રુપ·	[illegible]	બનાગુયદ·	તેહને બોલવાદે·
સથીતી આગના રુપ·	[illegible]	માંનગુફતજાનુંનદ·	તેહેનેહમેશાંબોલવાદે
અનેશીતકાલ·	[illegible]	ગુયદ·	તે બોલે·
કરદંતો·વરતમાંન કાલ·	[illegible]	ગુયાંન·	બોલતો·
	[illegible]	ગુયીનદ·	
કરદંતો·ભુતકાલ·	[illegible]	ગુફતે·	બોલીઓ–બોલેલો·
નીશેધરુપ·	[illegible]	અરગુયદ·	તેહેને ના બોલવાદે·

શામાનીઅ રુપ·	[illegible]	વાગુનતંન·	કરવું·
વરતમાંનકાલ·	[illegible]	માંનવાગુદ·	તે કરેછે·
અમીશ્રીતભુતકાલ·	[illegible]	વાગુનત·	તેણે કીધું·

નીશતરીત ભુતકાલ.	[illegible]	વાગુનત હુંમનદ.	તેણે કરીલછે.
અપુરણ ભુતકાલ.	[illegible]	માંનવાગુનદ.	તે કરતો હતો.
સંશઆરથ ભુતકાલ.	[illegible]	માંનવાગુનદજાગુંનદ.	તેકરતોથએહોએ
પુરવલીપશીધ-ભુતભુતકાલ.	[illegible]	વાગુનદ જાગુંનદ.	તેણે કરીલ હતુ.
પરથંમ ભવીશકાલ.	[illegible]	બનાવાગુનત.	તે કરે.
બીજોભવીશકાલ.	[illegible]	બુનપુનમવાગુનત.	તે કરસે.
નીશરીતભવીશકાલ.	[illegible]	વાગુનતજાગુનદ.	તે કરી રેહેશે.
આગના રુપ.	[illegible]	બનાવાગુનત.	તેહેને કરવાદે.
સંથીતી આગના રુપ.	[illegible]	માંનવાગુનતજાંગુનદ.	તેહેનેહમેશાંકરવાદે
અનેમીતકાલ.	[illegible]	વાગુનત.	તે કરે.
કરદતો. વરતમાંન.	[illegible]	વાગુનાંન. / વાગુનંનદે.	કરતો-કરતાં.
કરદતો. ભુતકાલ.	[illegible]	વાગુનંનતે.	કીધું-કરીલ-કરેલુ.
નીશેધરુપ.	[illegible]	અરવાગુનદ.	તેહેને નાં કરવાદે.

જાંગુવુજે પેહેલવીનાં શરવે શુધ કરીઆપદા ઈજ પરમાંણે શરવે કાલોમો વપરાઈછે.

ક્રીઆ વીશેશન

ક્રીઆ વીશેશન બોલીનો જે ફક ભાગછે કે જે બીજા શબદોને તેહેનો કાંઇ ગુણ અથવા હેવાલ દેખાડવાને વાશ્તે જોડાએછે. જેમકે.

[illegible] તમમંન. તાંહાં.

[illegible] અલબી. તાંહાં.

[illegible] અદમત. જીઆરે–તેહેવારે–કેઆરે.

[illegible] ચગુન. સરખુ–જેહવું–હેવું–જેમ–કેમ–જીઆરે–તેવારે.

[illegible] અફદુન. આએ–રીતે આએ–તરેહ તેજ–રીતે એ–રવેશ.

[illegible] અનગુન. જેમ–હેવું–સરખુ–જેહેવું–એજ પરમાંણે.

[illegible] વદ. જાંહાંસુધી–જાંહાતલક–શુધી.

[illegible] કનુ. હમણાં.

[illegible] વીન. હમણાં.

یکبار. જ઼ાવર.
یکبار. જ઼ાર. એકવાર—એકમરતબે—એકાએક—અંનચીંતું.

کثیر કષ઼ર. ઘણુ—પુશકલ—બીશીઆર.

لا લા. નહી—નો—માં—ના.

وفر વફ઼. ઘણુ—બીશીઆર—પુશકલ.

اکنون અકનીન. એકજ઼ગોએ.

پیش રઈન. આંગલ—અગાઊ—પેહેલે—પરથંમ.

آخر આહર. પછવાડે—પછી.

بعد બાતર. પછવાડે—પછી.

શબ્દ ઈઓગી.

શબ્દ ઈઓગી એટલે એક શબ્દછે કે જે પુરશો જગાવો અથવા વશતુંઓનો એકબીજા શાથે શંબંધ દેખાડવાને વાશતે નાંમ અથવા સરવનાંમની આગલ મેલાઆમો આવેછે. જેમકે

با. બના. એ—માં—માંહે—અંદર—પાસ—થી—થકા—સાથે.

من મંન. થી—પાશેથી—થકી—કરતાં—વાશ્તે.

[illegible] પપન. થી—થકી—વાશ્તે—કાજે—કાજે.

عن અન. અથવા ઊ. ને. વાશ્તે.

[illegible] અનુ. ને. વાશ્તે.

[illegible] રઇન. આગલ—અગાઊ—પેહેલે.

بعد અડુ. પછવાડે—પછી.

خاطر ખાતર. પછવાડે—પછી.

را રા. પાશે—ને—વાશ્તે.

ઊભીઆંનવીત.

ઊભીઆંનવીત ઇટલે બોલીનો ઇક ભાગછે કે જે ઘણુ કરીને વાકીઓ અથવા શબદોને જોડવાને વાશ્તે કાંમમો આવેછે

یا ય. અથવા | و વ. અને-તથા-ને.

[illegible] અડુપ. અથવા.

[illegible] અંગીન. અથવા—જો—અગર.

[illegible] આમત. કે જે.

[illegible] બાતર. પછી.

[illegible] અત. અથવા [illegible] અતન-જો અગર.

કેવલ પરીઓગી.

મંનમો અંનચીત ખાહેશ અથવા જોશ દેખાડવાને વાસતે કેવલ પરીઓગી બોલીઆમાં કામ આવેછે જેમકે [illegible] આઈ એ અથવા ફ. ઇઆને. ઓ-આરે-હે-ફ.

સમાપત.

ભુલ

દીબાચાની.

પૃષ્ટ.	સતર.	અશુધ.	શુધ.
૩	૭	ટોલનાં.	ટોલાનાં.
૧૪	૭	[illegible]	[illegible]
૧૪	૧૨	કોઈકે.	કાંઈકે.
૧૫	૯	મહમંનનીદ.	મહમુનીદ.
૧૫	૧૪	સબનેલીધે.	સબબનેલીધે.
૧૬	૧૦	ભતકાલ.	ભુતકાલ.
૧૮	૮	વેયાકરણાં.	વેયાકરણનાં.
૨૧	૯	ગુંકતકા.	ગુંકતા.
૨૧	૧૧	[illegible]	[illegible]
૨૪	૧૨	વાંચીઈછેઈ.	વાંચીઈછેઈઈ.

૮	૬	વીભગતી.	વીભકતી.
૧૧	૯	વીભગતી.	વીભકતી.
૧૪	૧૦	બધાંનાં.	બંધાનનાં.
૧૫	૧૩	વીદેઆ અરથીઓ.	વીદેઆરથીઓ.
૧૫	૧૪	વીભગતી.	વીભકતી.
૧૬	૫	અશેઓ.	અશોઓ.
૨૩	૬	[illegible] હુંમત્રીઆ.	[illegible] ખુમશીઆ.
૨૩	૯	[illegible] તુંમીઆ.	[illegible] તુંમનીઆ.
૨૪	૬	[illegible]	[illegible]

સફે.	સતર.	અશુધ.	શુધ.
૨૭	૧૫	મતલમો.	મતલબમો.
૩૦	૧૧	તેહેણે.	તેહેને વાસતે.
૩૧	૧૨	પરસનાથક.	પરસનારથક.
૩૨	૭	[illegible]	[illegible]
૩૨	૭	બપષામન.	બપષમન.
૩૨	૧૪	રકમ.	રકુમ.
૩૪	૧૪	જાડેલા.	જોડેલા.
૩૮	૯	[illegible]	[illegible]
૪૩	૧૫	[illegible] જાનુનદ.	[illegible] જાનુનંનદ.
૪૬	૧૧	માન જરનતનદ.	માંન વજરનતનદ.
૫૪	૮	હોમો.	હમો.
૫૫	૧૦	તમો બોલોચ.	તંમે બોલોચ.
૫૬	૧૧	[illegible]	[illegible]
૫૬	૧૭	છેઈહ.	છેઈદ.
૬૩		[illegible]	[illegible]
૭૧	૧	અસતીથી.	અસથીતી.
૭૧	૧૦	[illegible]	[illegible]
૭૩	૫	અરરનદ.	અરરરનદ.
૭૪	૮	નીદરસનારથપરદ શીત કરીઆરપંગ.	નીદરસનારથપરદરશીત કીરીઆરપંમ.

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 26 March, 2016